ЫХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

(9407) | 1960 оной ноябриин 12, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Ш. Г. Гомбоевые Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Республикын ажахын органуудта олон удаан жэлдэ оролдосотойгоор хүдэлhэнэйнь түлөө, түрэhөөр 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, Буркоопсоюзай бэлэдхэлэй управлениин начальнигай орлогшо **Гомбоев Шоймпол Гомбоевичые** Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ город, Советүүдэй Байшан.
1960 оной ноябриин 5.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

У. О. Болдоковае Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Партийна, ниитын организацинуудта, культурын эмхи зургаануудта олон жэлэй турша соо оролдосотой hайнаар ажаллаhанайнь түлөө, түрэhөөр 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, КПСС-эй Бурядай обкомой наукын, hургуули болон культурын таhагай инструктор **Болдонова Ульяна Осиповнае** Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо В. СУЕТИН.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ город, Советүүдэй Байшан.
1960 оной ноябриин 5.

АРТИИН ЦК-гэй ДЕКАБРИИН ПЛЕНУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

☆ ☆

ЕХАНИЗАТОРНУУД!

Э танай нангин хэрэг

ажахыгаа саашадань хэ, агууехэ долоон жэлэй болзорhоонь урид бэелүүлхэ механизаторнууд гол hуу-нэ. Имагтал танай орол-хэшээлэй ашаар ороо hо та-, тэжээлэй ургамалнуудай ургаса абтана, тиигэжэ арад ала эдеэ хоолоор, ниитын жээлээр хангагдана ха

эй жэлнүүдтэ манай респуб- механизаторнуудай гарта мянган трактор, комбайн хүдөө ажахын бусад олон нууд даалгагдаа. Трактор оньhые таahан, жэгүүритэ ын жолоое алдадаггүй заторнууд жэлhээ жэл бүри но.

ан Улан-Удэдэ «ургасын эр» болжо, олон тоото меха-рнууд магтаал, шагналда э, «чемпион», «мастер» гэ-рэ зэргэтэй болоо. Погранич-хозой комбайнер Мария Че-ва, Мухаршэбэрэй Ленинэй хэтэ колхозой трактарист Кравцов, Борьёогой совхо-фетнэ жаткын машинист андр Метёлкин, Кударын сов- трактарист-кукурузашан Ни- Очиров болон бусад Бурят суурхаба. Эдэнэр трак-омбайнуудаа эрхимээр за-лжа, эзэн ёhоор хойнohоонь алжа, халаан соогоо хоёр-нормо дүүргэдэг байгаа ха

hанаараа hанаагаа амар- КПСС-эй ЦК-гэй декабрь болохоёо байгаа Пленумые амжалтаар угтаха гэhэн үүсхэл хаа хаанагүй, оодо механизаторнуудай дун-ргэнөөр дэлгэржэ байнхай. аймагай «Улаан Бургалтай» ой механизаторнууд энэ 25 болотор плуг, сеялкэ, ватор, борной гэхэ мэтэ та-н машинануудаа, шэнэ жэ-иариин 15 хүрэтэр бүхы раа, апрелиин 20 болотор хуряалгын бүхы техникээ шанартайгаар заhабарил-ргэхэ гэhэн социалистичес-лга абаад, ажалай вахтада ба.

галтайнхидай үльгэр жэшээе н, Зэдын, Заиграйн, Му-зэрэй, Тарбагатайн аймагуу-механизаторнууд халаа абажа, р, комбайн болон бусад нануудаа түргөөр, hайн ша-гаар заhабарилхын түлөө жэ эхилбэ. Мухаршэбэрэй ай «Эрдэм» совхозой меха-рнууд Агууехэ Октябриин р болотор 13 трактар, ар-сеялкэ, культиватор заhаба-шадаа. Мүн Заиграйн ай- Онохойн, Зэдын аймагай брьский» совхозуудай меха-рнууд трактор, машинануу-эмхитэйгээр заhабарилжа ай.

эбэшье республика дотор рилгын хүдэлмэри аали нob-ябажа байна. Ноябриин 1-йдалаар колхоз, совхозуудта табяад трактор, зуу гаран , плуг заhабарилагданхай. олонхи колхоз, совхозууд за-лгаяа hайндэр болотор эхилээдүй байшоо.

Зарим колхозуудта мүнөө хүрэтэр машинануудынь заhабарилха газартаа суглуулагдаагүй, хог богhоо сэбэрлэгдээгүй, хээрэ газаагуур хаяатай байхашье ушар үзэгдэнэ.

Үнэ сэн ехэтэй хүдөө ажахын машинануудта иимэ hалаар хандаhан дээрэhээ боложо, олохон ажахынуудта техникэ түргөөр hандаагдана, тэрэнэй заhабарилгада хэмhээ ехэ мүнгэ зөөри, шухаг частьнууд гаргашалагдаха баатай болоно бшуу. Иимэ хайша хэрэг ябадалда эсэс табиха саг ерээ.

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, инженер-механигууд трактор, комбайн болон хүдөө ажахын бусад машинануудые зүбөөр ашаглаха, тэрээндэ гамтайгаар хандаха, хүдэлмэриин үедэ техническэ харууhа саг соонь хэхэ тушаа онсо харюусалгатай. РТС-үүдэй дэргэдэхи техническэ хиналтын инспекторнүүд энэ талаар эрилтээ улам шангадхаха, хүдөө ажахын техникэдэ эзэн бусаар хандадаг баримтануудтай эбсэхэ ёhогүй. Илангаяа үбэлэй сагта хүдэлгэгдэжэ байhан тракторнуудта анхарал табигдаха, тэдээндэ дулаан гараж бэлдэгдэхэ ушартай.

Агууехэ долоон жэлэй гурбадахи жэлдэ хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абажа, түүхэтэ түсэбөө болзорhоонь урид бэелүүлхын тула хабарай тарилгада эрхимээр бэлдэхэ, бүхы техникээ hайн шанартайгаар заhабарилха гээшэ айхабтар удха шанартай байhаниинь элитэ. Тиимhээ үдэр саг гээнгүй колхоз, совхоз, РТС бүхэндэ заhабарилгаяа эхилжэ, механизатор бүридэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха арга олгохо шухала.

КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумые ажалай бэлэгээр угтаха зорилгоор механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, бургалтайнхидай социалистическэ уялгануудтай тэдэниие танилсуулха гээшэ колхоз, совхозуудай партийна, профсоюзна организацинуудай, аймагуудай партийна, советскэ органуудай уялга мүн. Тиихэ зуураа заhабарилгые түрүү, узловой аргаар эмхидхэжэ, заhабарилгын шанар hайса хинан шалгажа байха хэрэгтэй. Заhабарилгаhаа гараhан трактор, комбайн болон бусад машинануудые тусхай комисси шалгажа, техническэ эрилтын ёhоор тэдэниие хадагалха шухала гээшэ.

Үбэлэй сагта механизаторнуудай дунда техническэ hуралсал эмхидхэжэ, тэдэнэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ тушаа ехэхэн хүдэлмэри хэгдэхэ болоно. Энээниие колхоз, совхозуудай, РТС-үүдэй инженер-механигууд ударидаха уялгатай.

Нүхэд маханизаторнууд! Наг шэбхэ полн сабшалан дээрэ гаргаха, малай тэжээл шэрэхэ, барилгын модо, шулуу бэлдэхэ hэхэ мэтэ шухала хүдэлмэринүүдые габшагайгаар бүтээхынгээ хажуугаар трактор, комбайн болон бусад машинануудаа ерэхэ жэлэй хүдэлмэридэ эрхимээр бэлдэхэ гээшэ танай нангин уялга мүн. Бургалтайнхидhаа жэшээ абажа, техникээ түргөөр, hайн шанартайгаар заhабарилая!

Москвагай областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй түйлаhан амжалта

Москвагай областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд декабрь на- болохоёо байгаа КПСС-эй ральна Комитедэй Пленумые нгэйгөөр угтахын түлөө бэлэд-зуураа, гүрэндэ hү хүдалдаха йнгээ уялгые болзорhоонь урид ноябриин 5-да дүүргэбэ. Гүрэндэ 500 мянган тонно hү хүдалдагдаа гэхэ гү, үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 120 мянган тонноор ехэ болоно. Жэлэй дүүрэтэр уялгаhаа гадуур 30 мянган тоннohоо бага бэшэ hүн хүдалдагдаха юм.

Уласхоорондын хоёрдохи кинофестиваль Москвада үнгэргэгдэхэнь

МОСКВА, ноябриин 10. (ТАСС). СССР-эй Культурын министерство, Фотографиин Союз уласхоорон-ной хоёрдохи кинофестивалиие Москвада 1961 оной июлиин 9-hөө эхилэн үнгэргэхэ гэhэн шиндхэ-лэй гаргаа. Тэрэ кинофестивальда hайн бүхы орнууд хабаадалсаа-гаа. СССР-эй Культурын министерстводэ ноябриин 10-болohон пресс-конференци дээрэ фестиваль үнгэргэхэ тухай мэдээсэл советскэ, хариин гүрэнүүдэй журналистнуудта дуулгагдаа.

«Киноискусство хадаа hайн hайхан сэдьхэлтэй хүнүүдые хүмүүжүүлхын түлөө, эб найрамдалай, арадуудай хоорондо хани барисаа байгуулхын түлөө тэмсэхэ зэргэтэй» гэhэн уряа доро хоёрдохи фестиваль үнгэрхэ юм гэжэ СССР-эй Культурын министрын орлогшо А. Кузнецов пресс-конференции дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа мэдүүлhэн байна.

☆ ☆ ☆

КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумэй нээгдэхэ үдэр болотор hү hааха жэлэйнгээ социалистическэ уялга бэелүүлжэ, коммунистическэ ажалай фермын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ, Заиграйн аймагай Онохойн совхозой 4-дэхи отделениин hаалишад ажалай шэнэ амжалтануудые түйлажа байнхай. Зураг дээрэ: (зүүн гарhаа) hаалишад В. Алексеева, Л. Осколкина, М. Белых, Ф. Солдатова.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

Үнэн сэдьхэлhээ бансахаар

Байгша ондо таряан болон мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ хүдалдаха социалистическэ уялгануудай хэр зэргээр дүүргэгдэhэн тухай, мүн Совет ороной хүдөө ажахые саашадань бүри хүрдэн түргэнөөр хүгжөөхэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалха асуудал энэ оной декабриин 13-да болохо КПСС-эй ЦК-гэй Пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэнь.

Энэ хадаа түрэл партиимнай хүдөө ажахыгаа саашадань улам хүсэтэйгөөр хүгжөөжэ, орон дотороо эд бараа, эдеэ хоолой зүйл бүри элбэг дэлбэг болгохын түлөө оролдожо байhаниие гэршэлнэ. Партиингаа иимэ ехэ анхарал оролдолгын түлөө улам hайнаар, бүри эршэмтэй шангаар хүдэлхэ хүсэл эрмэлзэлгэ түрэнэ.

Би колхоздоо hайнаар түлжүүлжэ, томо болгохо буруунуудые харадаг хүм. Энэ зундаа, намартаа 90 гаран буруунуудые адуулжа гарааб. Хүхэ ногооной үедэ бэлшээрииень зүбөөр хубаарилан табижа, үдэр hүнигүй эдинсэтэй газарта адуулааб. Хэнэйшье мэдэhээр залуу малые хаhа сагтань ходо уhалжа, хужар, дабhа долёолгожо байха гээшэ ехэхэн удхашанартай. Би энээниие hайн сахидагби.

Тиигэжэ үнгэрэгшэ үбэл буруунуудаа hайн харууhа, тэжээлдэ байлгажа, тобир тарганаар ондо оруулаад, зун, намарай сагта оролдосотойгоор адуулжа, тэрэнэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ 1000—1200 грамм хүрэтэр нэмээгээб. Буруунуудни 7—8 hаратайдаа тус тустаа 260—280 килограмм, 10—12 hаратайдаа 330—360 килограмм татадаг болohон байна.

Үбhэ тэжээл багаар гаргашалжа, hайнаар адуулhанай ашаар малай харууhа, тэжээлшье нилээд химда болоо. Жэшээнь, малай шэгнүүрые центнерээр нэмээхэдээ 200 түхэригэй ажал, зөөри гаргашалааб.

Мүнөө малайнгаа үбэлжэлгэдэ эртээнhээ бэлдэжэ, байра байдалыень hайнаар түхеэрөөд, үбhэ тэжээлынь зөөжэ абанхайб. Тиигэжэ үбэлэй сагта тэдэнэйнгээ шэгнүүрые тус тустань сүүдхэдээ 800—900 граммhаа доошо бэшээр нэмээхэ зорилготойб.

Түрэл партиингаа үдэр бүриин анхарал оролдолгодо өөрынгөө ажалаар ингэжэ харюусанаб.

Л-Д. Жамбалов,
Түнхэнэй аймагай «Искра» колхозой малшан.

Хоридоо магтаалтай хонишон

Должит Хүндаевна Дармаева Ашанга соогоо эгээл хүндэтэй болohон малшан. Нютагтаа хамтын ажалай тогтоходо, тэрэнэй гэшүүн боложо ороhон сагhаа хойшо түрүүшээр таряан ажалай бригада дээрэ хүдэлмэрилөө. Тиигээд hүүлээрнь малшан болоо hэн. Тэрэ сагhаа хойшо 18 жэл үнгэрбэ. Должит Хүндаевна hүүлэй 12 жэлэй туршада хонишоноор ажаллажа ябана.

Колхозой алишье ажал дээрэ хүдэлмэрилхэдөө нүхэр Дармаева хододоол түрүүшүүлэй зэргэдэ ябалсадаг, ниитынгээ ажахые улам саашадань хүгжөөхын түлөө оролдожо, габшагай бэрхэ, ажалша эхэнэр гэжэ тоологдодог байгаа. Хэжэ байhан ажал дээрээ hайн амжалта түйлаhанайнь түлөө нёдондо, Бүрят ороной Россин гүрэнтэй ниилэhээр 300 жэлэй ойтой дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Советэй Президиум Должит Хүндаевнае «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнаа hэн.

Должит Хүндаевна энэ ехэ үндэр хайра шан гартаа абаад байхадаа: «Минии наhан соогоо хэhэн ажалыемни тон ехээр сэгнээд байхадань, би үшөөл hайнаар ажаллахаб. Мяха абалгые ехээр дээшэлүүлхэ гэhэн шухала зорилго урдамнай табигдаад байна. Бишье, энэ тэмсэлдэ өөрынгөө хүбитые оруулалсахаб. Харууhалжа байhан эрьенүүдээ hайса таргалуулжа тушаахаб» гэжэ мэдүүлээ hэн.

Хэлэhэн үгэдөө хүрэхын тула нүхэр Дармаева ехэ оролдолго гаргаа. Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ гээшэ харууhанайл хүсэн ха юм. 1960 он дүүрэхээ байна. Ажахын жэлэй дүншье эли бодо харагдажа эхилээ. Суута малшанай хэhэн, хүсэhэн хэрэг амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Харууhалжа байhан 560 толгой эрьенүүдhээ хамтадаа 1862 килограмм нооhо хайшалжа абаа. Тиигэжэ толгой бүриин 2,9 килограммай орондо 3 килограмм 320 грамм нооhо хайшалhан байха юм. Дармаева уялгаhаа гадуур 420 грамм нооhо хонин бүриhөө абаа. Тиихэдэ июниин hүүл багаар 500 эрьс гүрэндэ тушаагаа. Тэрэнэй харууhалжа байhан хонидой шэгнүүр толгой бүриин дунда зэргээр 50 килограмм татаhан байха юм.

Хонишон Дармаева ажалай эрхим бэлэгээр КПСС-эй ЦК-гэй декабрь hарада болохо Пленумые угтажа байна. Мүнөө Должит хүгшэн 600 гаран хурьгадые тушаажа абаад, hайнаар харууhалжа байнхай.

Мүнөө хонишон Дармаева Хориин аймагай Анаагай совхоздо ажаллажа байдаг. Таби наhаяа гүйсэхэ болобошье, Должит Хүндаевна хүнгэн солбоноор мориндоо мордоод, үглөөнэй үүр сүүрhээ үдэшын бүрэнхы болотор, үбэлэй хүйтэн, саhа, шуурганшье байг: «мални hайнаар түлжэг, тобир тарган болог» гэжэ хододоол шэбшэн бодожо ябадаг заншалтай.

Г. Цыреторов.

Саг хүлеэхэгүй, шамдахаар болоо

Үдэр хоногой үнгэрхэ тудам хүйтэнэй оншо шангадана. Малай үбэлжэлгын харюусалгатай саг орожо ерээ. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой хоёрдохи фермынхид үбэлжэлгые бэлэдхэл hайнтайгаар угтажа байна. Эндэ үнеэдэй байха байра hайса заhабарилагданхай. Досоогоо hаруул, уужам. Байрын нэгэ хажууда тэжээл буйлуулдаг запарник түхеэрэгдээ. hаяар автоуhалуури тодхогдожо, бэлэн болохокь.

Фермынхид үбэлжэлгын үедэ бардам хүрэхөөр тэжээл бэлдэжэ абанхай. Үбhэ, hолоомо зөөгдэжэ абтаа. Гадна 1190 тонно силос малай байрын хажууда бэлдэгдээ. Мүнөө эндэхид 800 гаран центнер зелёнко зөөжэ абаад байна.

— Үбhэ, шэмэтэ тэжээлээр элбэгбди. Ерэхэ жэлдэ фермымнай hаалишад бүри ехэ уялгануудые абаад, ажаллаха юм, — гэжэ фермые даагша нүхэр Т. Венедиктов хөөрэнэ.

Тиигэбэшье колхозой бусад фермэнүүдээр ябахада, бирагүй байдал үзэгдэнэ. Сухара гэжэ газарта үнеэдэй байра гурбадахи жэлээ баригдажа байдаг. Барилгань мүнөөшье хүрэтэр дүүрээдүй. Ажаллажа байха хүнүүдшье харагданагүй. Барилгын бригадын бригадир нүхэр Федоров хүдэлмэреэ түргэдхэхые оролдоногүй.

Модо, шулуу болоод барилгын элдэб хэрэгсэлнүүдэй дутамагhаа боложо, колхозой нэгэдэхи фермын үнеэдэй байра заhабарилагдаагүй зандаа. Эндэ үбhэ, hолоомошье горьтой зөөгдэжэ абтаагүй байха юм. hаалишадай байдаг гэр заhагдажа, дулаалагдаагүй. Улаан булан соонь пеэшэн тодхогдохоо аад, юушье хэгдэнэгүй.

Сухарай фермэhээ урагшалхада, дүтэхэнэ гахайн фермэ байдаг. Эндэ тэжээл буйлуулдаг запарник тодхоогдоогүй байhаар. Гахайнуудай байдаг байрануудые хэншье заhабарилнагүй. «Байрануудынь үбэлдөө хүйтэн байдаг. Тиимэ газарта ажаллахада бэрхэтэй. Үбэлэй хүйтэнэй газаа ороод байхада, ямаршье хэмжээ абтанагүй» гэжэ гахайшад гомдоно.

Тиихэдэ мүнөө хонидой отарын буусануудаар үбhэ, тэжээл түлэг зөөгдэжэ байха hэн. Энэ талаар мүртэй хүдэлмэри ябуулагданагүй. Жэшээлхэдэ, колхозой 1-дэхи отарада оройдоол хоёр тэргэ үбhэн зөөгдөөд байна. Хонидой хото хорёо үшөөл задагай байhаар. Хонишодто зохихо гэр байра түхеэрэгдөөгүй байха юм. Тиимэhээ мал ажал дээрэ хүдэлдэг хүнүүд нилээд бэрхэшээлтэй ушарна. Ганса хонишодые тоолоо hаа, жэлэй туршада арбаад хүн hэлгэгдэhэн байха юм.

А. Хазагаев.

Бургалтайнхидhаа жэшээ абанабди

Хуушарhан комбайнаар ажаллажа байhанаа энэ жэлдэ «С-6» түхэлэй шэнэ комбайн абаа hэмби. Намтай суглаа трактарист Ц. Лубсанов ажаллаа. Тэрэ арба гаран жэлдэ механизатораар хүдэлжэ байна. Энэ жэлдэ нүхэр Лубсанов 1050 га зөөлэн хахалалга хэжэ, колхоз соогоо түрүү зэргэдэ гараа. Комбайнерай туhалагшаар Батомунко Чагдуров ажаллаа hэн. Тэрэ ажалда абьяастай, хүдэлмэрилжэ байхада хүхюун нүхэр юм. Иимэ hайн hайхан сэдьхэлтэй нүхэдтэй ажаллажа байхада, урматайшье, зоригтойшье байгдана.

Эбтэй эстэйгээр ажаллажа, ехэ амжалта туйлаабди. Үнгэрэгшэ намар 624 гектар таряа хадаа hэмди.

Ямар аргаар иимэ амжалта туйлаабибди гэхэдэ, тон түрүүн бидэнэй хүсэл зоригhоо болоо. Тиихэдэ комбайнамнай hайнаар заhагдаа. Колхозоймнай механизатор Балбар Даблаев hайн жэшээ харуулжа, тэрэнэй аргаар комбайнаа заhаабди. Тиигэжэ машинамнай hаадгүйгөөр ябадаг болоо. Зарим үдэрнүүдтэ 30 га хүрэтэр овёс хадагдаа. Үдэрэйнгөө даалгабриие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг hэмди.

Комбайнуудhаа таряа зөөлгын таhалдаагүй hаа, бүри ехэ амжалта туйлагдаха байгаа. Хүдэлмэриин 12 үдэрэй туршада хуряалгаяа дүүргэхэ байгаабди. Тиигээд таряа зөөдэг машинануд үсөөдэжэ, ажалнай үнжагайраа.

КПСС-эй ЦК-гэй декабрь hарада болохо Пленумые ажалай амжалтаар угтажа байхадаа, ехэ уялганнуудые абаха байнабди. Ерэхэ жэлдэ комбайнаараа 700 га хадалга хэхэ, 5 мянган центнерhээ доошо бэшэ таряа сохихобди.

Мүнөө колхозоймнай механизаторнууд трактор, машинануудаа заhабарилжа эхилээ. Торгин аймагай бургалтайнхидай үүсхэлые дэмжэн, хүдэлмэрээ эмхитэйгээр үнгэргэхые оролдонобди.

Л-Д. Гомбоев, Зэдын аймагай Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой комбайнер.

Задагай зайдан зандаа

Байрын саhан орожо, үдэшэ, үглөөгүүрнь хүйтөөр, хасар янгинуулмаар жабарлаад абана. Ниитынгээ малые тобир тарганаар үбэлжэлгэдэ оруулха, hайнаар харууhалха эгээл харюусалгатай саг тулажа ерэнхэй. Гэбэшье, Иволгын «8-ое марта» колхозые малайгаа үбэлжэлгэдэ hайнаар бэлдээ гэхын аргагүй. Малнуудайнь үбэлэй байра задагай зайдан, хүсэд заhабарилагдаа, дулаалагдаагүй байhаар. Гахайнгаа фермэ дээрэ гэмгүй байратай аад, тэрэнээ сагаадаагүй, эхэ гахайнуудаа поршоонхонуудтайнь хааха таhалгануд хэгдээгүй. Эдэ мэтээр торлохо гээ hаа, дутуу зүйлнүүдынь олон. Колхозой гахайшад энэ жэл нёдондо жэлэйхиhээ хоёр дахин ехээр мяха абажа, гүрэндөө 310 центнер гахайн тарган мяха худалдаха уялгатай юм. Тоэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд гахайшадай уялгаяа бэелүүлхэ хэрэгтэнь хүсэд анхарнагүй. Мүнөө болоходо тэдэнэй абаhан уялгань миин саарhан дээрэ үлэшэхээ байна хэбэртэй.

Колхозой хонидой байрануд баhал заhабарилагдаагүй, задагай зандаа. Малдаа үбэлэй үедэ эдюулхэ үбhэ, hолоомоёо отара, гүүртэнүүдтээ зөөжэ оруулаагүй, иимэ тулюур байдалтай харагдана.

Эдэ мэтын дутуу дунданууда мэдэжэ, хаража байбашье, тэдэнээ дары усадхаха тухай колхозой правлени орой хэмжээ абанагүй. Мүн партийна эхин организаци энэ асуудалда хамаарнагүй.

Аймаг соогоо ганса энэшье колхоз бэшэ, мүн «Улаан Оронго», «Коммунизм» колхозууд ниитынгээ малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл муутай.

Ю. Савостин.

ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛДЭ БҮРИ ОЛООРОО ХАБААДАЛСАДАГ БОЛОЕ

☆ ☆ ☆

Галина Антоновна Крюкова мяха-консервын комбинадай түрүү худэлмэришэдэй нэгэн юм. Консервэ болгодог цехтэ худэлмэрилхэ зуураа, 1960 ондо абаһан уялгаяа урндшалан дүүргэбэ. Зураг дээрэ: Г. А. Крюкова.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

☆ ☆ ☆

Хамтаараа худэлмэрилхэдэ хабатай

Ажал ехэтэй худэлмэри оньһожоруулан, автомат техникэ үргэнөөр хэрэглэжэ, үйлэдбэри дээрэ техническэ дэбжэлтэ түйлаха хэрэгтэ уралан нарижуулагшад болон ухаалан зохёогшодой ехэ үүргэтэй байһан тухай партиин ЦК-гэй июль һарада болоһон Пленумэй шиидхэбэринүүд соо онсо тэмдэглэгдэнхэй. Энэ эрилтые бэелүүлхын зорилгоор Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводой уралан нарижуулагшад һүүлэй үедэ эдэбхи схэтэйгээр худэлмэрилжэ, предприятиингаа үйлэдбэриие һайжаруулха талаар улам олон дурадхал оруулжа байна.

Заводой үйлэдбэриин гол цехүүдтэ бар хүсөөр хэгдэдэг худэлмэри яһала ехэ байһан юм. Мүнөөшье отологдоһон шэл хайрсагта багсалха, тэдэнние түмэр замай вагонуудта ашаалха худэлмэри гараар хэгдэнэ. Шэлэй шихтын запас байлгаха камера үшөө бэлдэгдээгүй. Шэл хабтайлгадаг зарим машинануудай элдэб дутагдалнууд дээрэһээ боложо, дүүрэн хүсөөрөө ашаглагдахагүй ушар али олон үзэгдэдэг гээшэ.

Энэ мэтын дутагдалнуудые усадхахын зорилгоор үшөө май һарада заводоймнай техническэ соведэй үүсхэлээр уралан нарижуулагшадай арбан бригада байгуулагдаһан юм. Бригаданууд заводой главна инженер нүхэр Пузенкын хүтэлбэри доро ажаллажа, үйлэдбэри дээрэ техническэ дэбжэлтэ түйлаха талаар партиин ЦК-гэй июлиин Пленумэй тогтоолые мүү бэшээр дүүргэжэ байна. Уралан нарижуулагшадай ажалай эмхидхэлые бригадна гуримда оруулаад байхада, ганса нэгээрээ худэлмэрилһэндэ орходоо һураггүй һайн байһаниинь элирүүлэгдээ. Юуб гэхэдэ, бригадын гэшүүд үйлэдбэридөө хабаатай, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ заатагүй нүлөөлхэ шухала асуудал хамтадаа зүбшэн хэлсэжэ, зүб шиидхэбэри абадаг, тэрэнээ бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлдэгшье байха юм.

Заводой № 5 машина 1951 ондо тодхогдоһон аад, ямаршьеб шалтаганаар сүүдхэ соо бэшэ машинануудһаа аяар мянга шахуу дүрбэлжэн метр шэл дутуу гаргадаг байһан юм. Нүхэр Пузенкын хүтэлбэрилдэг уралан нарижуулагшадай бригада энэ дутагдалые усадхаха гэжэ шиидээд, техническэ талаараа тон орёо асуудал амжалтатайгаар шиидхэжэ шадаа. Тэрэ машиные хуушан байраһаань хобхолжо, ондоо газарта тодхоходоо, талмайень үргэдхэнгүйгөөр, хажуудань үшөө нэгэ тиимэ машина зэргэ худэлгэхэ арга олгоһон байна. Тиигэхэ зуураа, вентеляторна түхсэрэлгэ тодхолсожо, машинануудта халаагдаагүй агаар дамжуулдаг болоо. Хараалагдаһан бүхы худэлмэриин дүүргэгдээд байхада, № 5 машинын бүтээсэ бэшэнэйхиһээ нилээд дээшээ болоһоо гадна, бүри һайн шанартайгаар шэл хабтайлгана.

Нимэ амжалтын түйлагдаад байхада, тус бригадын уралан нарижуулагшад хэһэн ажалаараа бүри урмашажа, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаһан хэмжээябуулгануудые хараална. Тэдэнэйнь нэгэн тухай хэлэхэ болоо һаа, иимэ: заводой үйлэдбэриин ниитэ талмай үргэдхэхэ зорилгоор гол корпусто халажа, 30 метр утатай, 3 метр үргэнтэй, хоёр дабхар барилга хэхэ гэһэн дурадхал оруулаа һэн. Энэншье хараалагдаһан саг болзор соогоо ашаглалгада оруулагдаа. Бригадын гэшүүд нүхэд А. Болотов, Г. Горбатенко болон бусад эдэбхи үүсхэлтэйгээр худэлмэрилжэ, техническэ дэбжэлтэ түйлаха талаар партиин ЦК-гэй табиһан зорилгые бодото дээрэнь бэелүүлэлсэнэ.

Нүхэр Пузенкын хүтэлбэрилдэг бригада заводоо шэнэдхэн хубилгажа, үйлэдбэрилдэг продукциин хэмжээе дэшэлүүлхэ, шанарыень һайжаруулха, өөрынь үные химдаруулха талаар гол шухала асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэлсэнэ. Тус бригадынхидай оруулһан дурадхалнуудай үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэнэй ашаар энэ жэлдэ аяар 245 мянган түхэригэй арьбалалта хэгдэхэ байна.

Т. Горбатенко,
заводой техническэ таһагые даагша.

Шэнэ амжалта түйлагдана

Долоон жэлые табан жэлдэ дүүргэхэ гэһэн ленинградайхидай үүсхэл үргэнөөр дэмжэгдэһээр үнихэн болоо. Энэ мүрысөөндэ оролсоһон Галуута Нуурай шахтануудай управлениин коллектив үйлэдбэридөө байһан арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэн, 1960 ондо абаһан уялгануудаа мүү бэшээр дүүргэжэ байна.

Управлениин 2/5 шахтын Х. Кусраевай хүтэлбэрилдэг коммунистическэ ажалай бригада, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй депутат М. Шакирзановай нүүрһэ малтагшадай комплексно бригадынхид даажа байһан машина, техникэеэ бүтээсэехэтэйгээр ашаглан, үйлэдбэриин түрүү дүй дуршэл хэрэглэһэнэйнгээ ашаар шулуу нүүрһэ малталгаар шэнэ шэнэ амжалта түйлана.

Партиин Центральна Комитедэй июлиин Пленумэй болоһонһоо хойшо нүүрһэшэдэй дунда техническэ дэбжэлтын түлөө тэмсэл бүри ехээр үргэдөө. Илангаяа Агуусхэ Октябриин 43-дахи ойн һайндэрэй урда тээ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ үйлэдбэриин түрүушүүлэй тоо улам олошороо. Жэшээнь, нүхэр Кусраевай бригадын худэлмэришэд һүүлэй үедэ халаан соо 80 метр малтаха нормоёо 90, нүхэр Еременкын бригадынхид 107 метр хүрэтэр дүүргэнэ. Һүүлэй хэдэн һарын туршада нимэ амжалта эндэ оройдоо түйлагдаагүй байгаа.

Мүн коммунистическэ ажалай ударник, электровозой машинист Николай Тиганов эрхим ажалаараа нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоноой.

Ф. Моренец.

РЕДАКЦИИН БЭШЭГУУДЭЭ

Муугаар худэлдэг рабкооп

Заганай рабкооп Бичурын хониной совхозой худэлмэришэдые эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангаха ёотой юм. Тус рабкоон арбаад магазинуудтай. Тэд эдэнь ажалшадай эрилтые хэр хангана гээшэб гэхэдэ, тон муу.

Рабкоопой мэдэлэй магазинуудта хилээмэн, тоһон, мяхан, мүн эдеэ хоолой ондоошье зүйлнүүд аргагүй хомор. Энэ хэлээшээ баримталан, бодото нэгэ ушар хараад үзэе.

Энэ оной октябриин 31-дэ совхозой Дабаата нютагай худэлмэришэд, алба хаагшад 6-дахи магазинда олоороо сугларанхай байба. Хүнүүд ороно, гарана.

— Хилээмэн бин гү?

— Үгы.

— Тоһон?

— Үгы.

— Мяхан бин гү?

— Үгы.

—Юун гэжэ бододог рабкооп гээшэб? Манаа эдеэ хоолоор хэзээ гүйсэд хангаха юм?—гэһэн абяан эндэ тэндэһээ дуулдана.

Нээрээшье тэрэ тосхоной магазинда гурбан удэрэй туршада хилээмэн огто наймаалагдаагүй, худэлмэришэд талхагүй байгаа. Тоһо, мяхан магазинда үнинэйшье харагдаагүй.

Эдеэ хоолой зүйлнүүд магазинда юундэ нимэ хомор бэ гэжэ асуухада, «рабкооп ханганагүй, хэрэгтэй юумэ манай магазинда саг соогоо үгэнэгүйл» гэжэ наймаалагша Бадмаева харюусадаг.

Нэгэ нигэжэ харюусахадань Дабаатын худэлмэришэд Шэбэртэ тосхон ошоһон юм. Эндэхи магазинда хилээмэн, бусад зүйлнүүд мүн лэ үгы байба. Рабкоопой түрүүлэгшэ нүхэр Шулунов эдэ дутагдалнууд тухай һайн мэдэжэ байгаад, ямаршье хэмжээ абанагүй.

Магазинуудта эдеэ хоолой зүйлнүүд юундэ нимэ хомор бэ гэжэ асуухада: «Өорынгөө талха таряа, али бүхы юумэеэ эдихээ яадаг улад гээшэбта?» гэжэ рабкоопой түрүүлэгшэ Шулунов гэдэргээ унахаар харюусаа һэн. Аяар 3—4 модоной газарта ерэжэ, нимэ харюу абахада, ехэ урмаа хухархаар байгаа.

Ш. Зандраев.

Жэлэйнгээ түсэб—декабриин 5-да

Ой модоной, модо болбосоруулгын, саарһанай промышленностиин худэлмэрилэгшэд! Орондоо эрхим шанартай модо, мебель, целлюлозо, саарһа бүри схээр үгэе! гэһэн КПСС-эй Центральна Комитедэй Уряада харюусан, Шулуутайн леспромхозой коллектив дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялга абаа һэн. Уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө түс леспромхозой модошод нилээд оролдолго гаргана.

Леспромхозойхидой мүрысөөндэ модо бэлэдхэлэй Бэрээнэй пунктын (начальнигынь нүхэр Колмаков, парторганизациинь секретарь нүхэр Чурин) коллектив онсо шалгарна. Эндэ бүхы техникэ, механизмуудые дүүрэн хүсөөрнь ашагладаг, түрэнэй мүнгэ зөөриие арьбалдаг юм. Ажал худэлмэридөө түрүү арга үргэнөөр хэрэглэжэ, модошод халаан бүхэндэ даабариһаа гадуур модо бэлдэнэ.

Эндэхи пунктын худэлмэришэд модо бэлдэхэ, шэрэхэ 1960 оной түсэб Советскэ Конституциин һайндэр—декабриин 5-да дүүргэжэ, даабариһаа гадуур 10 мянган кубометр модо арадай ажахын шэнэ барилгануудта эльгээхэ гэжэ шиидэхэй. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө бэрээнэйхид эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр ажаллана.

Мүн Шабарай пунктын модо бэлдэхэгшэд амжалтатайгаар худэлмэрилнэ. Жэшээнь, нүхэр В. Кузовлевай хүтэлбэрилдэг коммунистическэ ажалай коллективэй нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэдэг мастерска участогайхид 10 һарынгаа даалгабариие болзорһоо урид дүүргэжэ, октябриин 20-до түсэбһөө гадуур 3000 шахуу кубометр шанар һайнтай модо бэлдэнхэй. Н. Варфоломеевэй участогай модошод мүү бэшээр ажаллана. Доодо складай худэлмэришэд түсэбһөө гадна 1000 хэһэг шпала хюрөөдөө.

Долоон жэлэй асари ехэ түсэбые болзорһоо урид дүүргэхэ гэһэн бүгэдэ арадай мүрысөөндэ хабаадалсан, крановщик, шофер болон бусад мэргэжэлтэд ажалдаа амжалта түйлана. «МАЗ-501» автомашиныи жолоошон В. Я. Черных даажа абаһан автомобильдаа техническэ харууһа һайнаар хэдэг юм. Техническэ нормын ёһоор 65 мянган километр ябажа, автомашинаяа капитальна заһабарилгада оруулха зад, мүнөө нүхэр Черных тэрээгүүрээ 120 мянган километр хээд байна. Крановщигууд Г. Сокол, Я. Сидоров гэгшэд халаан бүриингөө даабариие 20—30 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ.

Кокэтэй гэжэ пунктын модошод 1960 онойнгоо түсэб Агуусхэ Октябриин һайндэр хүрэтэр дүүргээ. Мүнөө тэдэнэр түсэбһөө гадуур 15 мянган хэһэг шпала хюрөөдэхэ гэһэн уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүдхын тула оролдоно.

Социалистическэ Ажалай Герой П. Р. Чабан Ф. П. Полещук хоёрой хүтэлбэрилдэг коммунистическэ ажалай паровозно бригадануудай гэшүүд эрхим ажалаараа нүхэдэйнгөө дунда суурханэ.

И. Филиппов,
Шулуутайн леспромхозой парторганизациин секретарь.

Великобританиин правительствода советскэ правительствын эльгээһэн нота

Англида ажаһуужа байһан ... гэй гэмтэн Мере гэгшые сом... засагаархидта дамжуулан ... асуудал тушаа нотые СССР-эй ... даадын хэрэгүүдэй министер... Москвадахи Великобританиин ... сольстводо ноябриин 9-дэ эльгэ... байна.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай ... Эстониин ССР-эй газар дээрэ ... лерэй сэрэгүүдэй зэрлиг мүр... ааша гаргаһыень мүрдэһэн совет... мүрдэлгын органууд эдэ бүхы ... хэрэгүүдэй түлөө эгээ ехэ гэмт... хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэниинь ... (мүн лэ Мартсон гэжэ нэрлэг... байгаа) Аин-Эрвин Иоханович ... һан юм гэжэ тодоруулаа гээд, ... дотор заагдана. Мере гэгшэ ... оной октябрьда Гитлерэй эзэм... шэдэй байгуулһан политическэ ... лициде алба хэхэеэ орохоной... һүүлээр уданшьегүй СС-эй ш... банфюрерэй нэрэ зэргэтэйгээр ... гүй байдал сахиха Эстониин ... циин СД-гэй начальнигаар ... логдоһон юм.

Мере гэгшэ Эстониин полиции... хы органуудтахи хорото мүүхэй ... һээлтын ажал-ябуулгые хүтэлб... һэн байгаа. Эндэхи газар дээрэ ... мецүүдэй эзэмдэлгын үедэ 100 ... га гаран сэрэгэй пленэйхид, ... оронһоо ерэһэн амгалан хүн ... буудуулан алуулаа һэн.

Таллин шадар «Ягала» гэжэ ... центрационно лагерь байгуу... үедэ Мере гэгшэ сэхэ хабаал... һан байгаа. Тэрэ лагерьта ... мянган совет, поляк, чехословак... хэтэд, тэрэшэлэн фашизмда эсэ... тэмсэдэг немец яһатан алуулаа ...

Ехэ гэм хэһэн Мере гэгшэ сүүл... үгтэжэ, зэрлиг мүүхай ааша гар... гада өөрөө сэхэ хабаадалсаһан... гаа, захиралта үгэһэнэйнгөө ... зэмэеэ амсаха зэргэтэй гэжэ Со... скэ правительство тоолоно.

Сэрэгэй плендэ орогшодые, ... лан хүн зониие зэрлиг мүүхэй... хюдаһан Гитлерэй алууршадай ... зэмэгүй үлэхэ ябадалда Брита... правительство хайша хэрэгээ ... дахагүй бээ гэжэ Советскэ пра... тельство найдаад, сэрэгэй гэмт... Мере гэгшые совет засагаархи... дамжуулан үгэхэ тушаа хэмжэ... таха бээ гэжэ хүлеэнэ.

(ТАСС).

ДОЛООН ЖЭЛЭЙ ДОРЮУН АЛХАМ

Октябрь үнгэрбэ. Социалистическэ оромнай 44-дэхи жэлэйнгээ шарай хараа. Саг ошохо, удэр ерэхэ бүри мантан томо барилганууд улам олоор болоно. Долоон жэлэймнай дорюун алхамууд эдэ барилганууд дээрэһээ харагдана.

Плявинай гидроэлектростанци

Энэ гидроэлектростанци — Латвиин эгээл томо гидроэлектростанциинуудай нэгэн — Даугава мүрэн дээрэ баригдажа захалаа юм. Тэрэнэй барилга захалһаар һаянай. Энэ барилгада хэдэн миллион түхэриг һомолхо гэжэ Латвиин ССР-эй правительство шиидхэбэ. Тэрэ мүнгэн дээрэ мүн союзна бюджедһээ горьтой ехэ мүнгэн һаядаа нэмэжэ һомологдохонь.

Мүнөө эндэ худэлмэришэдэй байха гэрнүүд баригдажа, автомобильна харгы татагдажа, шэнжэлэлгын худэлмэри хэгдэжэ байна.

Түрүүшын хоёр гидроагрегадыень бүри 1963 ондо ашаглалгада үгэхын тулада ГЭС-эй барилга түргэн темптэйгээр ябуулагдаха юм.

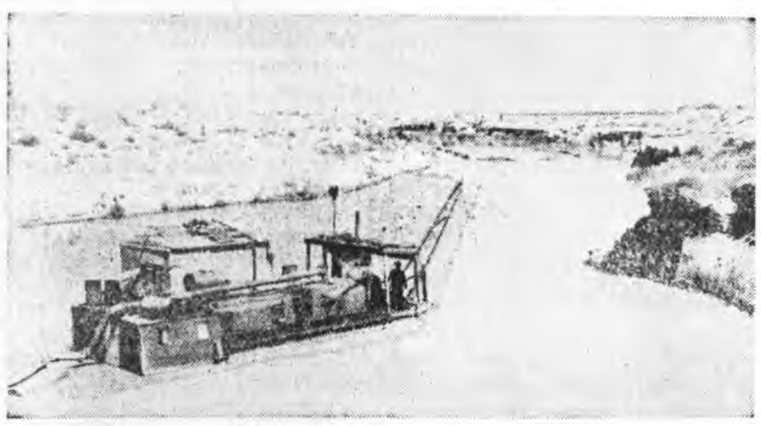

ТУРКМЕИИИН ССР. Мургаб, Теджен гэжэ гол мүрэнүүдэй хоорондохи сүл элһэн губида Кара-Кумай уһалуурнин каналай хоёрдохи ээлжээнэй худэлмэри түргэнөөр ябуулагдажа захаланхай. Энэ худэлмэри арадай барилга гэжэ соносхогдобо. Зураг дээрэ: каналай газар малтагдажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Хүсэ ехэтэй электро-пеэшэн

Челябинскын металлургическа заводто мантан томо, электрын хүсөөр булад хайлуулха пеэшэн хабсаргагдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Болзорһоо хоёр һара шахуу урид хабсаргалгын худэлмэри дүүргэгдэбэ.

Иртыш дээгүүр шэрэм харгы гараба

Дунда-Сибириин шэрэм харгы Иртыш дээгүүр гараба. Үргэн ехэ энэ мүрэн дээгүүр ута гэгшын хүүргэ баригдажа дүүрээ.

Фрунзе—Ош гэһэн харгы дээрэ

Кокбель гэжэ дабаан дээрэ зай забдагүй боложо байһан тэнэрэлгэнүүд дүүрэбэ. Фрунзе—Ош гэһэн автомобильна магистраль дээрэ ажаллажа байһан барилгашад үшөө нэгэ ехэ илалта түйлаба. Таш-Кумыр гэжэ городһоо үндэр хадыш саана байдаг Тогтогул гэжэ тосхон хүрэтэр шулуун хада уулатай 20 километр газарта машинануудай ябаха харгы гаргагдаа. Түрүүшын бүлэг машинанууд дабаа дабаба.

Долоон жэлэй жасада

Владимирска экономическа районой промышленностиин худэлмэрилэгшэд социалистическэ уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ байнхай. Эдэнэр капитальна барилгануудта гаргаха гаргашаяа саг үргэлжэ доошолуулна, урданай худэлжэ байһан предприятинууд дээрэ продукци улам ехээр абадаг болоно.

Эндэхид 100 шахуу фабрика, заводуудые, комбинат, цех болон участогуудые һэльбэн шэнэлээ, үргэдхөө. Иигэжэ һэльбэн заһалгын худэлмэри ябуулһанай ашаар ехэ алмалта, арьбалалта хэжэ, долоон жэлэй жасада 250 миллион шахуу түхэриг оруулагданхай.

(ТАСС).

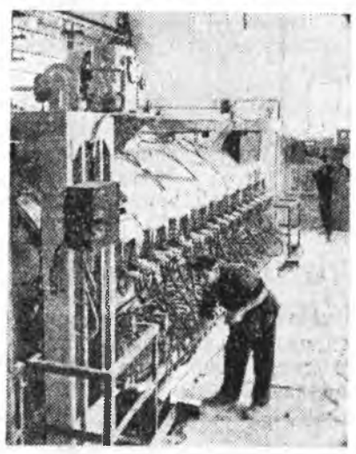

Запорожьин ферросплавной заводто электровакуумна түхеэрэлтэ тодхогдоо. Зураг дээрэ: тэрэ электровакуумна түхеэрэлтэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Хэблэл тараалгые эмхидхэ һайнаар үнгэргэе

Айл бүхэндэ газетэ

1961 ондо хэблэгдэн гаргаха газетэ, журналнуудай захил хаа хаанагүй абтажа эхилһээр һара үлүүтэй болобо. Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн хэлхеэ холбооной отделени хэблэл захилгые мүү бэшээр эмхидхээ. Тус отделениие даагша нүхэр Белоусов хэблэл тарааха олониитын түлөөлэгшэдтэй түсхай зүблөө үнгэргэһэн, захил хэдэн һараар хайшан гэжэ хэхэб гэжэ хөөрэжэ үгэһэн юм. Энэ отделениин хангадаг колхозой гэшүүд олон газетэ, журнал захяа. Ажалшадай ... хэблэл тарааха хэрэгтэнь худ... эдэбхитэй ехэ туһаламжа үзүүл... Хонхолойн дунда һургуулиин ба... Тамара Васильевна Семени... колхознигуудай дунда эмхидха... ойлгуулламжын ехэ худэлм... ябуулдаг. Нүхэр Семеникова хэ... тарааха ниитын түлөөлэгшэ ба... туладаа хоёр мянга гаран ту... гэй газетэ, журналнуудай захи... гони болзор соо абаа. Тус тосх... ганса 18 бүлэ 96 хэһэг элдэб га... журнал захиба. Энэнь бүлэ бүхы... 5—6 хэһэг болоно.

Харин бүхыдөө аймаг дотор ... лэл тараалга һайнаар үнгэргэ... жэ байна гэхын аргагүй. Зарим ... рин газарнуудта захил абалга ... хидхэгдээгүй байһаар. Аймагай ... хеэ холбооной конторо хэблэл ... раалгые үнгэргэхэ ямаршье бэ... хэлгүй, хэмжээ-ябуулга хараа... гүй байшоо. Ушар иимэһээ ... шын байдалаар ажалшадһаа ту... хэблэлэй захил абалга 10 проце... республикын газетэ, журналнуу... — 20 процент дүүргэгдэһэн ... юм. Суулгын, Шаралдайн, Ни... ско, Подлопатинска хэлхеэ холб... ной отделенинүүд ажалшадһаа ... хил абалга муугаар эмхидхэ... отделенинүүд 1961 оной гэ... журналнуудай захил мүнөө хүр... абажа эхилээгүй гэжэ хэлэхэдэ ... лоно. Иимэ ушар яахадаа тоо... дооб гэхэдэ, хэблэл тарааха ни... түлөөлэгшэд энэ хэрэгтэ хабаа... лагдаагүй байгаа. Мүн Суу... совхозой, «Забайкалец» колхо... партийна, комсомолой организа... нүүд хэблэл тарааха асуудалаар ... нирхоногүй, хэлхеэ холбооной ... дэлмэрилэгшэдтэ туһаламжа хүр... иэгүй, ниитын түлөөлэгшэдые то... лоогүй байна.

Айл бүхэндэ—газетэ, журнал ... гэгдэхэ ёһотой. Ажалшадай ... хэблэл олоор тараахын тула об... гууламжын, эмхидхэлэй ажа... ябуулха шухала. Энэ хэрэгтэ хэбл... тарааха олониитын түлөөлэгшэ... колхоз, совхозуудай почто эзэг... ехэ үүргэ дүүргэхэ байна.

Колхоз, совхозуудай, эмхи ... гаануудай партийна, комсомо... организациинүүд хэблэл тараалг... һонирхожо, хэлхеэ холбооной ... мэрилэгшэдтэ туһаламжа үзүүл... ёһотой.

Н. Хазаганов.

Даша-Рабдан БАТОЖАБАЙ

ШАЛЗЫН ЭСЭС

НЭГЭ АКТТАЙ ПЬЕСЭ

Наадаха нюурнууд

...АРА БАДМАЕВНА — пенсио-...ергүшэн.

...АЛЗА—Дара Бадмаевнагай ...

...а Бадмаевнагай квартира ...

...АРА БАДМАЕВНА. (Нюдэндөө ...энхэй, газетэ уншажа һууна). ...зуб лэ бэшэнэл даа... Коммуу... байгуулжа байхадамнай, үм... гэр, огород, гахай, шубуун!.. ...хушахаяа гансахан шифер ...аа абана гээбта?.. Хулгайл ...! Шэл, шэрэ, хадааһан, хир... ...шье һаа бүгэдөөрэн лэ али оо... ...аргаар олдоһониинь мэдээжэ ... Харин ниитын ажалда ухаа... ...табихын орондо хайшан гэжэ ...ороо эрэ ургуулаад, худал... ...ни ааб?.. Хаанаһаа гэрээ ху... шифер ходо татахамни ааб?.. ..., юунэй түлөө бээ зобоонод ...эб!.. Юундэ саймни бусалжа ...гээшэб даа... (Углууда тум... ...дээрэ табдатай электроплита ...ошожо, гүсэеэ барижа үзэнэ). ...аа, сэб хүйтэн зандаа... (Гүсэеэ ..., плитагаа харана). Тьфу, ба... ...тнөөхи плитамни аһахаяа боли... ...ха юм даа. Өөрөө энээнээ за... ...шье шадахагүй, тулюур лэ ...н гээшэ хаб. (Үүдэ хүн тоншо... Орогты!

...АЛЗА. Сайн, хүргшөө! (Стул ...һууна). А, ё-ёо! Юун бузар ...анхайб. Баһа хондолойемни ...ажархиба. (Һуурипаа бодо...).

...АРА БАДМАЕВНА. Намайе ...нохой эдихэ һэн гү, байгаал ...б. Энэ электроплиткэмни баһа ...хёё болишобо. Тэрэ шинии ха... ...г стул бидэ хоёройшье наһан ...а ерээ ха даа. Угайдаһаа энэ ...ыем заһаад үгэл даа.

...АЛЗА. Болоно, болоно! (Тэрэ ...ыень задалжа ороно). Хүг...

...АРА БАДМАЕВНА. Юун гээб...

...АЛЗА. Үгы даа... (Ехэл ханам...йгаар плиткыеһь носоно). ...өө?..

...АРА БАДМАЕВНА. Юун гэхэеэ ...абши, хэлыш даа!

...АЛЗА. Үгы даа... (Задархай ...ыень сонходо абаашажа, на... ...ээшэ шагаажа байжа харана). ...ө?... Нэгэ хэдэн түхэриг....

...АРА БАДМАЕВНА. За, баһа ...эрихэеэ һанаа гүш? Одоол, ...е гэхэ хадааһагүй болоод ...б. Нэгэ хэдэн түхэриг гэ-гэ... ...эды дахин намһаа мүнгэ ..., бусаажа үгэһэн юумэншни ... Дайнда унаһан хубүүнэйнгээ ... пенси абаад һууһан хүргшэндэ ... байгуужа гээбши?!

...АЛЗА. Тиимэ даа, тиимэ... Ай, ...нишье халаг даа!..

...АРА БАДМАЕВНА. Юун бо... баһа стулшни хабшаба гү?

...АЛЗА. Яаһаншье урагшагүй юм ...б даа... (Плиткыень стол дээ... ...бина). Стулһаашье доро юу... болоод байна.

...АРА БАДМАЕВНА. Юун бо...

...АЛЗА. Нэгэ ампер дуташоод ...а... Тэрэ ампер оложо хүсөө... ...й һаа, энэ плиткэтнай аһахаяа ...

...АРА БАДМАЕВНА. Тэрэ ам... ...ээшэшни юун гээшэб даа?

...АЛЗА. Электричество мэдэхэ... ...ундэ хэлэжэ үгэхэнь ехэл бэр... ...ина даа. Нэгэ ампер гээшэтнай ... вольттой адли юм. Тэрэнэй... сопротивленинь нэгэ ом боло... ...шуу... Тиигээд лэ нэгэ омнай...

...АРА БАДМАЕВНА. За, тиигээд ... даа... Бишни юуншье гээ ...ин ойлгохо бэшэ ха юм биб.

...АЛЗА. Нэгэ ампер бэдэржэ ... болоолди даа. Магазинда бии ...э гү, али үгы гү?

...АРА БАДМАЕВНА. Яаһаншье ...та плиткэ анхайб. Баһал тэрэ ...эн үгы болошогшо юумэниинь ...а?

...АЛЗА. Тиимэ, тиимэ! Би гу... ...түхэригөөр танилһаа асараад ... хамнайб.

...АРА БАДМАЕВНА. Мүнөө ба... ...шан түхэриг хэрэгтэй болобо ...Шэнэ плиткэ абаһанһаа үнэтэй, ...ампер анхайб?

...АЛЗА. Үгы, хорин табан түхэ... ...хори мүнгэтэ байха... Теэд хай... ...гэжэ олохомни гээшэб? Та, ...өө, шэнэ плиткэ түхай бү хэ... ...! Харин ампераал олоболнай ...

...АРА БАДМАЕВНА. Энээнһээ ...жо бүхэли үдэртөө хоохоор бай... ...жэ яаха биб. Бари, энэ һүүл... ...ии мүнгэн! (Саарһан мүнгэ гар... ...үгэнэ). Үлэһэн мүнгыень аса... ...ан. Хилэ мэеэшье абаха мүнгэ... ...болошохоб.

...АЛЗА. Юун хэлсээ байха һэм! ...ндуун гаража ошоно).

...АРА БАДМАЕВНА. Баарһан, ...н, бэрхэл хүн даа. Гансал ар... ...ууда муутай һаа, муутай юм ... Юрэдөө энэ Шалзын үгы һаа, хүршэ хүн.

3. КОМСОМОЛШУУД: I-хи, II-хи, III-хи хүнүүд.

***

...олол дахин сайгаа халааха аргагүй болошоод һууха һэн бэзэб!.. Энэ радиоприёмнигшье гэжэ юумэниинь абяа гарахаяа болишоо. А-ё-ё-о! (Һуурипаа бодожо, радиоприёмник тээшээ аргаахан ошоно). Хажуугаар хүлэймни хэрхэ хүдэлдөөд... (Үүдэ хүн тоншоно). Орогты!

Гурбан танигдаагүй залуу хүбүүд орожо ерэнэд.

1-дэхи ХҮН. Дара Бадмаевна гэжэ та болохо гүт?

ДАРА БАДМАЕВНА. Тиимэлби даа...

I-дэхи ХҮН. Һайн байна гүт?

ДАРА БАДМАЕВНА. Иигэжэл байналби даа... Хүлисэгты, байза таанадни... Хүгшэрөөд, зонииешье танихаяа болишоод...

II-хи ХҮН. Бидэниие ганихашьегүй байхат.

ДАРА БАДМАЕВНА. Хаанаһаа, районһоо ерээ гүт?

III-хи ХҮН. Үгы, эндэ заводто ажалладагбди.

I-хи ХҮН. Хүгшөө һанаагаа бү зобогты! Бидэнэр заводой комсомолшуудбди даа...

ДАРА БАДМАЕВНА. Зай, зай! Наашаа һуугты! (Гурбан залуушуул һуунад). Сай айлшадтаа хэхэ юм аад, плиткэмни үнтаршанхай, иигэжэл худхажа байнаб даа...

I-хи ХҮН. Хүгшөө һанаагаа бү зобогты. Эгээл нимэ хэрэгээр бидэ ябанабди. Бидэнэр, манай заводой комсомолшууд, олон янзын дүршэлтэй нүхэд сугларжа, нэгэ заахан бригада болоод, хүгшэд үбгэд, пенсионернүүд, олон хүүгэдтэй эхэ зонуудта ажалһаа сүлөөтэй сагтаа, гэртэнь ябажа, али болохо соонь туһа хүргэдэг гуримтай болонхойбди.

II-хи ХҮН. Энэ электроплиткэтнай миниил мэргэжэлээр гээшэ. Дара Бадмаевна, хэрбээ арсахагүй байгаа һаатнай, би заһаад үгэһүүб.

ДАРА БАДМАЕВНА. Минии хүршэ заһажа байгаа юм даа. Ямар гээ һэм, нэгэ ампер дутаад, бэдэржэ ошоо.

II-хи ХҮН. Юун ампераа хэлэнэт? Би оройдоошье ойлгоногүйб.

ДАРА БАДМАЕВНА. Би хаанаһаа мэдэхэ биб? Энэ радио гэжэ юумэмнай үнинэй абяа гарахаяа болишонхой байгша. Стул, столнайшье һаяар бутаржа унахаяа байгаа бэшэ юм гү?... Юрэдөөл иигээд, гэрэйнгээ оёорто ябаха шадалтай ха даа байгшаб даа.

I-хи ХҮН. Эгээл нимэ зондо туһа хүргэжэ ябаһан зон гээшэбди. Би радиогой мэргэжэлтэй хүн гээшэб. Энэ нүхэрнэй, (III-дахи хүн тээшэ заана) модошо дархан гээшэ. Заһахаар бага заһабари байгаа һаань, энэ дороо заһаадхихабди! (Радиоприёмнигыень ошожо үзэнэ).

III-хи ХҮН. (Бишыхан чемодан соохоо модоной дарханай зэбсэг гаргана). Алин, ямар стултнай бутаржа унахаяа һанааб?

ДАРА БАДМАЕВНА. Эгээл энэ стул! Зорёон гэһэн юумэдэл, манай хүршэ Шалзын һуухадань, дорохоонь хазадаг, хабшадаг болошоо юм.

III-хи ХҮН. (Стулыень ялхиганатар хүдэлгэжэ үзэнэ). А-а, барагтай юм ха даа...

Газаанаа ерэһэн гурбан айлшад тус тустаа Дара хүгшэнэй хэлэһэн юумэнүүдые заһажа захалнад.

ДАРА БАДМАЕВНА. Яаһаншье һайн зон һанаагаар орожо ерэбэд гээшэбта! (Баяртайгаар энеэбхилэн, энэ тэрын хажууда ошожо харана). Минии хүбүүн, эгээл таанад шэнги, хара багаһаа гартаа дүйтэй юм һэн. Таанадшье мэдэхэгүй байхат.

II-хи ХҮН. Бидэнэр мэдэхэбди. Дайнда танкист ябаһан бээ?

ДАРА БАДМАЕВНА. Тиимэ, тиимэ... Таанад хаанаһаа мэдэхэ зомта?

III-хи ХҮН. Бидэнэр, комсомолшууд, бүгэдыень мэдэхэбди. Манай заводой парторг бидэндэ хэлэжэ үгөө һэн.

I-хи ХҮН. Тиигээд лэ, бидэнэр тан шэнги зондо сүлөөтэй сагтаа туһа хүргэхэ гэһэн эдэбхи гаргаа ха юм бибди.

ДАРА БАДМАЕВНА. Яаһаншье хүрөө, эрхим хубүүд гээшэбта. Иигэжэл эхэ эсэгынгээ нэрэ нэрлүүлжэ ябаха юмши гү даа!

III-хи ХҮН. (Стулыень хадажа дүүргэнэ). Зай, Дара Бадмаевна, энэ стул дээрээ һуугаад үзэгты! Одоошье заһараал ёһотой.

ДАРА БАДМАЕВНА. (Стул дээрээ ошожо һууна). Нээрээшье, яагаа түргөөр, хайшан гээд заһажархиба гээшэбши?! Талаантайл басаган шинии һамган болохо даа!

II-хи ХҮН. Зай, Дара Бадмаевна, наашаа ерэжэ харагты! Электроплиткэтнай ямаршье ампергүйгөөр носошобол даа.

ДАРА БАДМАЕВНА. (Ошожо харана) Үгэй, нээрээшье, гал гаража байнал! Юугээ ампер дутана гэһэн Шалзамни бэ? (Гүсэтэй сайгаа плиткэ дээрээ табина).

II-хи ХҮН. Юун Шалзаяа ходо дурданат?

ДАРА БАДМАЕВНА. Минии хүршэ хубүүн даа. Һаянай эндэ байдаг болоо.

III-хи ХҮН. Эндэ хаана?

ДАРА БАДМАЕВНА. Энэ манай газаа һуудаг айлай сарай соо байгша даа. Баарһан, Ковёр зураха ажалтай, художник хүн юм даа.

II-хи ХҮН. Байза, юун Шалзамнай ааб даа? Танхын Шалза бэшэ бээ?

ДАРА БАДМАЕВНА. Тиимэ, тиимэ! Танхын Шалза.

III-хи ХҮН. А-а, Танхын Шалза...

II-хи ХҮН. Шалзатнай худалаар хэлэжэ, ампер гээд, танаа мэхэлжэ, мүнгыетнай абаа ха юм. Харана гүт, ямаршье ампергүйгөөр плиткэтнай дүрэжэ байна бшуу.

ДАРА БАДМАЕВНА. Үгы, Шалза мэхэлхэ ёһогүй. Энэ шадарай нам мэтын тулюур зонууд бүгэдөөрэн Шалзада дуратай юм. Энэ тэрэ юумэнэйнь дутаад, плиткэ юу хээнэйнь дүрэхэеэ болибол, тэрэ дороо хэрэгтэй юумыень бэдэрээд, олоод, заһажа үгэдэг юм.

II-хи ХҮН. Тэрэтнай таанадайнгаа мүнгэ мэхэлжэ абаһа гээшэбши гү. Харана гүт, энэ плиткэеэ. Миил гансахан проволоконь таһаһан байгаа бшуу.

ДАРА БАДМАЕВНА. Минии плиткын үнтарха бүринь ампер дутана гээд лэ, мүнгэ намһаа абажа ошодог байгаал. Тиихэдээ намайгаа мэхэлдэг байгаа гээшэ гү?

III-хи ХҮН. Тиигээ даа. Бөө удаганһаашье өөрэгүй, таанад хүгшэдэй хүзүүн дээрэ һуушоод байгаа ха юм.

ДАРА БАДМАЕВНА. Би ехыл гэрэ Шалзада хүзүүгээ мэрүүлхэб! Хүнэй хүзүү мэрэжэ, мүлжэжэ байдаг нюдарган баяшуулые үгы хэһээр үнинэйбди!

Радиоприёмник пиршаганаад, абяа гаража захална. Гэртэ байһан зон бүгэдөөрэн тэрээн тээшэ харанад.

1-хи ХҮН. Радиоприёмнигтнай заһараал даа.

ДАРА БАДМАЕВНА. Яаһаншье һайн хубүүд гээшэбта даа...

РАДИОПРИЁМНИК (дуу гарана). «...Үмсэдөө зөөри бэдэрһэн, хара амияа сахиһан хүнүүдээр, архинша болон хулигаануудаар, хуушанай элдэб үлэгдэлнүүд—мэхэшэн, хуурмаг аргашангуудаар эрид тэмсэхэ хэрэгтэй. Олон мориной хүсэтэй машина намда хэрэггүй, харин гансал мориной хүсэн минии хэрэг хангаха гээд. Иволгын аймагай Шагдар гэжэ хүн зугаалдаг. Нээрээшье, «нэгэ мориной хүсэтэй» нэгэ мори энэ хүн үмсэдөө барижа, үдэшэ болоходо тэрэнээ тэргэлжэ, үбһэ түлеэ хулгайлаад, үдэр болоходонь дасангай мүргэлшэдые улаалаад, өөртөө олзо хэжэ ябадаг юм. Олониитын хэрэгтэ олзогүй, иимэ зарим хойрогуудые ажалшан арад үзэн ядахаһаа гадна, өөһэдынгөө дундаһаа дары намнажа захалаа».

1-хи ХҮН. (Радиоприёмнигыень болюулна). Зай, иигээд лэ халуун сайгаа уугаад, радиогоор һонин концерт шагнажа байгыт даа! Баяртай!

ДАРА БАДМАЕВНА. Байзыт, хубүүд! Битнай ажалаа хүүлээд, хүлһыень түлэхэ ёһотойлби!

1-хи ХҮН. Бидэнэр түлөөһэ абадаггүйбди. Ажалһаа сүлөөтэй сагтаа иигэжэ зондо туһа хүргэдэг болоһон манай комсомольско бригаднууд үшөө олон байха. Харин бидэнһээ бү хашараарайгты!..

ДАРА БАДМАЕВНА. Юу хэлээ гээшэбта! Үдэршье бүри айлшалжа байгыт.

1-хи ХҮН. Зай, баяртай! (Тэдэнэр гаранад).

ДАРА БАДМАЕВНА. Һайн, һайхан ябагты! (Тэдэниие үдэшэн, үүдэээ хаана). Яаһан жэгтэй, ямар һайхан һүргаалтай залуушуул бии боложо байна гээшэб? Хэдэн мантагар хүнүүдэй орожо ерэхэдэ, айжа, гайхажа байбалби... Үрданаймнай байдал ула боложо, харин өөрөө өөрһөө эшэжэ ябаха саг болобол даа. (Бусалжа байһан сайнгаа хажууда ошожо, гүсэеэ баряад үзэнэ). Халхай! Юун түргэн саймни бусалшаба гээшэб! (Электроплитагаа болигоно).

ШАЛЗА. (Үүдыень сэлижэрхёод, найгаһаар орожо ерэнэ). Хүгшөө, эй, хү-хү-хүг... (Гараараа зангана). Хэр, хэрр... хүлеэжэ ядабабта?

ДАРА БАДМАЕВНА. Алим, тэрэ ампершни?

ШАЛЗА. Ампер... Нэгэ ампер, нэгэ вольт хоёрой хүсэниинь адли юм. Сопротивленинь—нэгэ ом! «Ом» гэһэн үгэһөө Омск город тогтоо бшуу!.. Вольт — гэһэн үгэһөө Вольтер гэжэ нэрэ бии болоо... Агууехэ французска... (Зоходоно). Агууехэ...:

ДАРА БАДМАЕВНА. Мэхэшэн, тонил саашаа! Гансахан проволоко таһаһан плиткыемни худалаар хэлээд, юун ампер дутаа гээбши?.. Харана гүш? Плиткыемни заһажа үгөө ха юм!

ШАЛЗА. Хэн?

ДАРА БАДМАЕВНА. Комсомолшууд... 3 хубүүд орожо ерээ. Радиоприемник, тэрэ шинии хараадаг стул, бүгэдыень заһаад ошоо!..

ШАЛЗА. Һа, һа, һа-а! Иигэжэл ...ндэ нэмой! Ай, хүгшөө, хүгшөө...

ДАРА БАДМАЕВНА. Худалаар бү энеэ. Мүнгэхэниемни бусаахаяа мэдэ!

ШАЛЗА. Юу? (Гайхангяар бодоно). Тэдэнэр үшөө таниһаа мүнгэ абаа гү?

ДАРА БАДМАЕВНА. Тэдэ комсомолшууд миин заһажа үгөө. Шам шэнги шал худалшан бэшэ!

ШАЛЗА. Ай, хүгшөө ойлгыт! Би тэдэ комсомолшуудыетнай эльгээ ха юм биб. Нэгэ ампер арай гэжэ олоод, үшөө тэдэ хубүүдтэ ковер зуража үгэхэ хүлһөөр хамаг юумыетнай заһахыень хэлсээд, танда эльгээ хамнай биб! (Гүйжэ ошоод, столыень худэлгөөд үзэнэ). Бузарнууд, мэхэшэнгүүд)! Энэ стол заһаха гээ хамнай биб!..

ДАРА БАДМАЕВНА. Тиигэхэдээ, тэдэниие шимни эльгээһэн хүн гээшэ гүш?

ШАЛЗА. Тиигээлби даа... Намһаа бэшэ хэн һанаагаа зобохо юм? Тэдэнэр өөһэдөө ерээ гэжэ һанаа гүт? Али тэнгэриһээ унашаһан бурханай хүүгэдүүд гэжэ һанаа гүт?

ДАРА БАДМАЕВНА. Яаһан жэгтэй юм гээшэб! Намайе баһахадаа, хараһан лэ хүн мэхэлдэг болобо гү?! Яагаа һайн һайхан һүргаалтай комсомолшууд гээшэб гэжэ баярлажа байгаалби!..

ШАЛЗА. Үнэртэйшье һаа өөрын гэжэ, намһаатнай һайн юумэ байхагүй даа. Юун шүдхэрэй комсомолшууд! Комсомол гэжэ духадаа тэмдэгтэй юумэд түрөө бэшэ ха юм! Би шадахал байхаб! Тэдэ бузарнуудта ехыл ковёр зуража үгэхэб! Яба иигээд лэ Дара хүгшэниие мэхэлжэ байгты гэхэб!

ДАРА БАДМАЕВНА. Зүб хэлэнэш! Яаһан харатай, аргатай хубүүд бэ. Дан лэ үрин налагай юумэд, нэрэ түрыемни оро орохоор дүрдаад һэн.

ШАЛЗА. Би нэрыетнай хэлэжэ үгөө ха юмбиб!

ДАРА БАДМАЕВНА. Хүлисэ, баарһан Шалзамни! Тэдэнэршни шамайгаа мэхэшэн гээд, ши бидэ хоёрой хоорондо яһа хаяад ошоол...

ШАЛЗА. Тиинэн лэ байха. Нохой хүсэжэ ядахадаа, хусаба гэжэ тэдэнһээ удхатай... Хүгшөө!.. Дара хүгшөө!...

ДАРА БАДМАЕВНА. Яагаабши даа, муха аа!

ШАЛЗА. Намдаа нэгэ бага...

ДАРА БАДМАЕВНА. Юу, баһа мүнгэн гээ гүш?

ШАЛЗА. Простыня абажа, нэгэ ковёр зурахыемни гушан лэ түхэриг хэрэгтэй. Энэ һуниндөө тэрээн дээрэтнай нэгэ тарган һамга зуражархёод, барахоолхо гаргабал, зуунһаа доошо абахагүй байхаб!

ДАРА БАДМАЕВНА. Эндэ хорёод простыня асараад байгаа бэшэ һэн гүш?

ШАЛЗА. Үдэр һүнигүй ковёрнуудые зураа ха юмбиб! Бүгэдөөрэн барахоолхо дээрэ һалаа...

ДАРА БАДМАЕВНА. Теэд мүнгөө хаана хэнэ гээшэбши?

ШАЛЗА. Ааш два О! Уһан, уһан лэ болоо ха юм!

ДАРА БАДМАЕВНА. Уһан гэхэһээ улам камдаа нэгэ хүнэг уһа асаржа үгэл даа. Үглөөгүүр уһанда ошоод, үнөөхил хүлеэдэгээрээ уһа хүлеэжэ, будка һахижа байһанаа хоохон ерээб.

ШАЛЗА. Мүнөө юун уһан байха һэм! Энэмнай урданай саг бэшэ бшуу.

ДАРА БАДМАЕВНА. Теэд юундэ манай эндэ мүнөө болотор уһан бии боложо ядаа юумэб?

ШАЛЗА. Эндэмнай Гүйсэдхэхэ Комитедтэ ехэ мэргэжэлтэй зон һуунад ха юм. Хүнэй бэеын 65 процентнь уһан юм гээд, наука элирхэйлнэ бшуу. Хэрбээ 100 килограмм татадаг хүн байгаа һаа, һү хэдэг томо бидонһоо үлүү гараха уһа бэедээ үргэлжэ ябана ха юм.

ДАРА БАДМАЕВНА. Заа, Шалза, бү шаша!

ШАЛЗА. Би шашанагүйб, нээрээ хэлэнэб! (Стол тоншоно). Харин намда нэгэ заахан мүнгэ үгэгты... Би одоол шанартайхан уһа асархаб! Одоол, тэрэ шэлтэйхэн уһамнай манай эндэ таһалдадаггүй гээшэ! Ямаршье очередьгүй, миин лэ ошоод асара! Дуратайгаа асара, нормо гэжэ байхагүй!.. (Үүдэ хүн тоншоно).

ДАРА БАДМАЕВНА. Орогты. (Үнөөхи гурбан залуушуул орожо ерэнэд). Эдэ мэхэшэнгүүд баһа яахаяа ерэбэт?

I-хи ХҮН. Хулисэгты, хэниие хэлэнэт?

ШАЛЗА. Таанадые, таанадые хэлэнэ! Яахаяа айл зайдаг болообта? Эндэ тэндэ муугаар табигдаһан юумэнэй байгаа һаа, һугалха һанаатай ябана гүт?!

II-хи ХҮН. Ши, Шалза, бү хашхара! Бидэнэр шамайе бэдэржэ ерээбди!

ШАЛЗА. Би таанадые нюдэндөөшье хараагүйб! Эндэһээ юнилогты саашаа!

III-хи ХҮН. Хамтадаа һуража, арбадахиие дүүргэнэнээ мартаа гүш?

I-хи ХҮН. Хоёр жэл ажалай практика хэхэеэ заводто хүдэлхэеэ бидэнээр хамта ошоһоноо һананагүй гүш?

ШАЛЗА. Тиитэрээ практикада хэрэгтэй юм һаа, өөһэдөө хүдэлыт! Би юу хэхэеэ өөрөө мэдэхэб.

I-хи ХҮН. Хүн зониие мэхэлжэ, арадай хүзүүн дээрэ ябаха сагшни дүүрээ!

ШАЛЗА. Би хэниие мэхэлээ хүнбиб? (Нюдаргаа зангидаад, хажуудань гүйжэ ошоно).

III-дахи ХҮН. Манай хамтын байрын коменданттай үгэсэжэ, һайн простыня хэрэггүй болоо гэжэ акт хэзд, ши абадаг байгааш. Энэ жэл соо зуу гуран простыня дутаагаад, тэрэ коменданташни сүүдтэ ороо!

ДАРА БАДМАЕВНА. Юу, простыня?

II-хи ХҮН. Тиимэ. Худалаар үбдөөд, ажалдаа ошонгүй, һамар сохижо наймаалаад, заводһоо гаргагдаһаниинь багалаад, мүнөө хаанашье ажалгүй, архяар хоолложо ябана.

ДАРА БАДМАЕВНА. Үгэй, бэлиг ехэтэй уран зурааша хүмби гээд хөөрэдэг лэ.

II-хи ХҮН. Шалзын зохёол барахоолхо сүүд хоёрһоо холо ошоогүй хаш!

I-хи ХҮН. Миин зайгаад, хүнэй хүзүүн дээрэ һуудаг мэхэшэ, худалша зонуудые арадай сүүд хаража үзэдэг болоо ха юм. Мүнөө тэрэ комендант Шалза хоёрой хэрэг сүүд дээрэ хараха гэлсээ. Энэ Шалзатай хамта завод дээрэ ажаллаһан хүдэлмэришэдынь бүгэдөөрэн тэрэ сүүд дээрэ сугларха ёһотой.

III-хи ХҮН. Бидэнэр айлаар ябажа, инвалид болоод пенсионернүүдтэ туһа хүргэхэ зуураа, иимэ Шалзануудай арга мэхыень дуулажа, шагнажа ябагшабди. Харин мүнөө энэ бодото Шалзаяа олоод, сүүдтэ абаашахаяа бидэнэр ерээбди!

ШАЛЗА. Харыш эдээнээ! Сүүдтэ! Яагаа һүрхэй зон гээшэбта?! Би таанадаар ошохогүйб!

ДАРА БАДМАЕВНА. Ошохош! Би шамайе абаашахаб! Тэрэ хорёод простыня хаанаһаа абааб гэжэ намда хэлээ һэмши?

ШАЛЗА. Худалдажа абааб!

ДАРА БАДМАЕВНА. Худалаар бү хэлэ! Эдэ нүхэдые мэхэшэд гэжэ мэнэ һаяа хэн хэлээб! Ши, ши хэлээш! Намайе, энэ шадарай айлнуудые, хүгшэд үбгэдые мэхэлжэ, һүүлшынь мүнгэ ши абадаг байгааш! Бидэнэр, шамда мэхэлэгдэһэн зон бүлтадаа, тэрэ сүүд дээрэшни ошохобди!

I-хи ХҮН. Дара Бадмаевна, зүб хэлэнэт. Зон хүсэтэй, ганса зайгуул мэхэшэниие арадай сүүдтэ абаашажа ядахагүй!

ДАРА БАДМАЕВНА. Гара, энэ дороо миниии гэрһээ гара! Нэрыемни бү бузарта!..

I-хи ХҮН. Зай, айлай гэрһээ гарахал болоолта даа... Шалзын эсэс ерээ ха юм!

Тэдэ гурбан залуушуул Шалзые абаад гаранад.

ДАРА БАДМАЕВНА. Бишье ошохомни. Хүршэ зоноороо хамта ошожо, энэ мэхэшэнэй муу муухай аяг аашыень дуулыень хэлэжэ үгэхэмни! (Гарана).

ХҮШЭГЭ.

Кино харуулгада—онсо анхарал

Совет хүнүүдэй культурна эрилтэнүүдэй нэгэн шухала зүйлынь кино болоо бшуу. Тэрэ хадаа илангаяа худөө нютагайхидай соёл болбосорол, ушар ёһо мэдэлгые дээшэлүүлхэ тон ехэ үүргэтэй.

Кинокартинануудые һайнаар харуулдаг, өөрынгөө энэ ажалда мэргэжэһэн киномеханигууд олон болоо.

Жэшээлхэдэ, В. Д. Морокова — Баруун Хасууртада, И. Коновалов—Анаада, коммунис ажалай нэрэ зэргын түлөө тэмсэдэг бригадын гэшүүн М. Хайдуков — Наранай модо бэлэдхэлэй участогта, Н. Белоусов—аймагай Культурын байшанда, мүн бусад тодоор, абяа һайнтайгаар, таһалангүй кино харуулжа, ажалшадта хүндэтэй болонхой.

Эдэнэр сеанс табиха, хүн зониие хабаадуулха, мүнгэ суглуулха түсэбөө һараһаа һарада, кварталһаа кварталда ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

Эдэнэрэй хүдэлдэг газарта ажахын хүтэлбэрилэгшэд клубуудые хаһа сагтань заһабарилжа, сэбэр, дулаан байлгадаг. Мүн тус киномеханигууд киноаппаратураяа шалгажа, заһабарилжа, кино харуулгада хэзээдэшье бэлэн байлгадаг гуримтай.

Эдэнэр өөһэдынгөө түсхай мэргэжэл дээшэлүүлхын тула оролдодог, бусадай түрүү дүй дүршэл шудалдаг, үзэдэг байна.

Бүхы талаараа түсэбөө дүүргэхын тула эдэнэр кино харагшадтай худэлмэри ябуулдаг, экранда гарахаяа байһан кинокартина тухай зарладаг, удхыень тайлбарилһан номуудые тараадаг, хөөрэлдэдэг байна. Иигэжэ эдэнэр худэлмэридөө амжалта туйладаг болоо.

Гэхэтэй хамта олохон киномеханигуудай муугаар худэлдэг дээрэһээ аймагай кинофикациин худэлмэрилэгшэд III-дахи кварталайнгаа түсэб дүүргэбэгүй.

Олонхи киномеханигууд, клубай худэлмэрилэгшэд кино харагшадтай мүртэй худэлмэри ябуулнагүй. Кино тухай пропаганда хэхэ, кино харагшадтай конференци үнгэргэхэ, шамадар бэрхэ киномеханигуудай худэлмэриин дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ тушаа худэлмэри ябуулагданагүй. Кино хожомдожо эхилхэ, кино харуулгын үедэ лентэнүүдые таһалха, тодо бэшээр, абяа муутайгаар кино харуулха али олон ушарнууд үзэгдэдэг. Үнгэрхэдөө, зарим киномеханигуудай архидаха, ажалдаа һогтуугаар ерэдэгшье ушарнууд бии.

— Олохон худөөгэй болон колхозуудай клубууд хэдэн һара элдэб шалтагаанһаа хаалтатай байдаг. Тиимэһээ түсэб дүүргэлгэдэ нилээд һаад ушаруулна, — гээд культурын таһагай худэлмэрилэгшэ нүхэр Яртагаев хэлэнэ. Энэншье зүбтэй гээшэ ааб даа. Иигэжэ аймаг соохи 53 кинотүхеэрэлгэнүүдэй 6—7-ниинь үни удаанай худэлөөгүй.

Жэшээлхэдэ, түймэрһөө һэргылхэ талаар муу бэлэдхэлтэй байжа, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Иннокентьевка тосхоной клуб 3 һара, «Победа» колхозой Леоновка тосхоной клуб хоёр квартал соо хаалтатай байгаа бшуу.

«Дружба» колхозой Михайловка тосхоной худөөгэй клуб хүушаржа муудаад, май һараһаа хаалтатай.

Доодо Худанай худөөгэй клубай пеэшэн һаяа задалагдаад, зондо кино харуулха аргагүй болобо.

Эдэ дутуунуудые усадхахын тула түргэн хэмжээ абаха шухала.

Ушар иимэһээ культурын таһагаархин киномеханигуудтай хүмүүжүүлгын болон тэдэнэй мэргэжэл дээшэлүүлхын тула зохистой худэлмэри ябуулжа, аймаг дотор кинохаруулгые эрид һайжаруулха зэргэтэй.

Гадна ажахын хүтэлбэрилэгшэд клуб болон культбазануудые ямаршье сагта ажалшан зоной кино харахаар бэлэн байлгаха үлгатай.

Ж. Бадмаев,
манай корр.

Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналейн худөөгэй Культурын байшангай дэргэдэ тусхай агитбригада эмхидхэгдэнхэй юм. Тэрэнь холын малшадта ошожо, концерт, зүжэгүүдые хододоо харуулжа байдаг. Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа) Лобазеров Л. Т. (уран һэйханай хүтэлбэрилэгшэ), Мальцева В. М., Галиндухина И. В., Гуслякова В. П. (гахайшан) гэгшэд концертдэ хабаадалсажа байнаар харуулагдана.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

РЕСПУБЛИКА ДОТОРНАЙ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ахын аймагай түб—Орлик тосхондо номой шэнэ магазин баригдажа, һаяхан ашаглалгада үгтэбэ. Аймагай һургуулийн һурагшад эндэһээ дуратай номуудаа шэлэн абадаг болоо. П. ЖУЖАЕВАЙ фото.

Түрэлхидтөө концерт харуулна

Ториин Алцагай найман жэлэй һургуулиин уран һайханай бүлгэмэй гэшүүд һаяхан Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Подхолдочи нютаг ерэжэ, һонирхолтой концерт харуулаа.

Хонгёо һайхан хоолойтой һурагшадай гүйсэдхэһэн дүүн бүхэниинь харагшадай һайшаал, магтаалда хүртөө. 7—8-дахи классуудай һурагшад Б.-С. Жигжитова, Н. Дамбаева хоёр нугархай гоёор хатар наада гүйсэдхэжэ, харагшадаа бүришье ехээр баясуулаа. 4—5-дахи классуудай һурагшад С. Тогмитова, Н. Дамбаева болон бусад мүн лэ ирагүү гоёор дуулаа.

Иигэжэ Алцагай һургуулиин һурагшад түрэлхидэйнгөө сүлөөтэй сагаа хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэхэдэнь туһаламжа болгон концерт харуулжа, эдэнэрээ баярлуулжа ябадаг болонхой.

Б. Жигжитов.

Шатар

Хоёр Александр эрхимлэһээр

Шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө үнгэргэгдэжэ байһан мүрысөөнэй наймадахи үүлзалга болоо. Мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаһан Александр Самарин энэ үдэр Улымжиеватай наадахадаа, өөртөө дахинаа нэгэ очко нэмэбэ. Эдир шатаршан Вощенко Мамиловые бэлэхэнээр шүүгээ. Шатаршан Бетин долоо удаа шүүгдэһэнэйнгээ һүүлээр, Манжигеевтэй тэнцээ. Шатаршад Шадрин Казминиие, Тоглоев Черноскутовые, Цыденов Бердниковые, Сулейманов Хабухаевые, Трофимов Козулинае шүүгээ. Тиихэдэ шатаршад Мадаев, Булгаков, Амбаев, Мельников гэгшэд тэнцээ.

Найман үүлзалгын удаа нэгэдэхи бүлэг соohоо Александр Самарин, хоёрдохиһоо—Александр Мадаев хоёр эрхимлэжэ ябаһаар.

А. Игумнов.

Амаралтада үдэшэбэ

Мария Николаевна 25 жэлэй саада тээ Ленинэй орденто паровозовагонно заводой техническэ таһагта бэшэг тамга зөөгшөөр ажаллажа эхилһэн намтартай. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Мария Сафронова даалгагдаһан ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг, нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоhон байгаа. Ажалдаа оролдосотой, һүбэлгэн зантай Мария үнишье болонгүй, заводойнгоо архивай таһагые даагшаар ажаллажа эхилээ бэлэй.

Мүнөө Мария Николаевна заводтоо хорин табан жэлэй туршада ажаллажа, һаяхан амаралтада үдэшэгдэбэ. Сугтаа ажалладаг хүдэлмэришэдынь нүхэрэйнгөө амаралтада гарахадань, олон удаан жэлдэ ажаһуухыень юрөөгөөд, үнэтэ бэлэг үгөө. Тиихэдэ заводой дирекци, партком Мария Сафроновада баясхалан хүргөөд, мүнгэн шан барюулаа.

И. Прокушев.

Айлшад шүүгдэбэ

Закаменск городой спортын байшан сооТориин аймагай, Закаменск городой спортсменүүдэй хоорондо нүхэрэй ёһоной үүлзалга гурбан зүйлэй спортоор үнгэргэгдөө. Түрүүлэн хоёр командынхид волейболоор мүрысөө. Энэ үүлзалгаяа Закаменскын команда 3:1 гэһэн тоотойгоор шүүгээ. Тэрэшэлэн баскетболоор үнгэргэгдэнэн мүрысөөндэ Закаменскын спортсменүүд баһал һайнаар наадажа, айлшадаа шүүһэн байна. Мүн столой теннисээр наадагшадай дунда шанга түлалдаан боложо, закаменскынхид айлшадаа дахинаа шүүгээ. Тиигэжэ гурбан янзын спортоор үнэргэгдэһэн мүрысөөндэ Закаменск городой спортсменүүд эрхимлэһэн байна.

Ш. Шойдоров.

Улан-Удын «Механлит» заводой столовын хүдэлмэрилэгшэд коммунистическэ ажалай коллективэй нэрэ солодо хүртэхын түлөө тэмсэжэ байнхай. Зураг дээрэ: эдеэ шанагшад Е. Сизых, Е. Ларионова, Н. Манекина гэгшэд ээлжээтэ менюгээ бэлэдхэжэ, сүлөөгүй байна.

Мүнөө тус столовын хүдэлмэрилэгшэд октябрь һарыгаа түсэбые болзорһоо урид дүүргэжэ, алдарта Октябриин һайндэрые үдэшэһэн юм. Тингэжэ эдэнэр городой столовонуудай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхимлэжэ, дамжуулгын Улаан тугханда хүртэһэн байна.

А. АЛЕКСЕЕВ.

Сагай үларил

Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйгэр байха, зарим нютагуудта бага зэргэ саһан орохо. Баруун зүгһөө һулаханаар һалхилха. Улан-Удэ городто үглөөгүүр 16—18, үдэртөө 4—6 градус хүйтэн байхаар хараалагдана.

Ноябриин 13—14-нэй үдэрнүүдтэ республика дотор үүлэтэй байха, зарим нютагуудта саһан орохо. Баруун зүгһөө һулахаһаар һалхилха. Һуниндөө хойто аймагуудта һуниндөө 12—17, үдэртөө 4—9 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Н. С. Хрущевой бэшэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 10. (ТАСС). США-гэй президентээр һунгагдаһан Джон Ф. Кеннедидэ Н. С. Хрущевой амаршалгын бэшэг эльгээһэн түхай мэдээсэлнүүдые бүхы газетэнүүд эли газарта толилно.

«Кеннедиие Хрущев амаршална; уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулха түхай хэлсээ хэхые амаршалгын бэшэг дурадхана» гэһэн гаршагтайгаар Н. С. Хрущевой бэшэг тухай Ассошиэйтед Пресс агентствын Москвадахи корреспондентын мэдээсэлые «Нью-Йорк таймс» газетэ нэгэдэхи хуудаһандаа толилоо.

Москваһаа абтаһан мэдээсэлые «Нью-Йорк геральд трибюн» газетэ нэгэдэхи хуудаһандаа толилоо. Тэрэнь «Дахяад хэлсээ хэхые Хрущев хүсэнэ, Кеннедидэ амаршалга хүргэнэ» гэһэн гаршагтай.

Н. С. Хрущевой бэшэг тухай мэдээсэлнүүдые «Дейли Ньюс», «Нью-Йорк миррор» болон бусад олон газетэнүүд толилһон байна.

Кеннедидэ Эйзенхауэрай эльгээһэн амаршалгын телеграмма

ВАШИНГТОН, ноябриин 9. (ТАСС). Президент Эйзенхауэр Кеннедидэ иимэ амаршалгын телеграмма эльгээгээ: «һунгалтын үедэ танай илалта түйлаһантай дашарамдуулан, танда амаршалга хүргэнэб».

* * *

Джон Фитцджеральд Кеннеди 1917 ондо миллионерэй бүлэдэ түрэһэн юм. Тэрэнэй эсэгэ Джозеф Кеннеди Рузвельтын правительствода хэдэ хэдэн элитэ ехэ түшаалнуудые даадаг байгаа, Англида США-гэй элшэн сайдаар худэлөө.

Д. Ф. Кеннеди Гарвардска университет дүүргэһэн юм. 1941 онһоо 1945 он хүрэтэр тэрэ далайн-сэрэгэй флодто алба хээ.

Дайнай һүүлээр журналистаар худэлөө. 1946 ондо США-гэй конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатада Массачусетс штадhаа тэрэ һунгагдаа. 1952 ондо США-гэй сенадта тэрэ һунгагдаһан, 1958 ондо сенадта дахяад һунгагдаһан байна.

США-гэй президентын тушаалые Д. Ф. Кеннеди 1961 оной январиин 20-һоо эхилжэ дааха юм.

Кеннедиин мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 9. (ТАСС). США-гэй президентээр һунгагдаһан Кеннеди Хианниста (Массачусетс штат) хэблэлэй түлөөлэгшэдэй үмэнэ үгэ хэлээ. Никсонһээ абаһан бэшэгээ тэрэ уншаа. Кеннедиин илалта туйлаһые Никсон мэдэрһэн байна. Тэрэшэлэн Эйзенхауэрай эльгээһэн амаршалгын бэшэгые Кеннедидэ мүн лэ уншаа.

Һунгуулиин урда тээхи компаниин үедэ өөртэнь туһалагшадта, тэрэниие дэмжэгшэдтэ Кеннеди баясхалан хүргөө. «Удаадахи дурбэн жэл хэсүү бэрхэтэй, аюултай байха гэжэ би бүхы американецуудта мэдүүлнэб. 60-аад онуудай туршада манай ороной аюулгүй байдал хангахын тулада бүлтадаа эгээн ехэ оролдолго гаргаха шухала байһые манай бүхы эрхэтэд зүбшөөнэ. Бидэндэ таанадай туһаламжа хэрэгтэй, манай бүхы хүсэ шадал Холбоото Штадуудай аша туһые, бүхы дэлхэй дээрэ эрхэ сүлөөгэй хэрэгые хамгаалгада зорюулагдаха байна» гээд Кеннеди хэлээ.

Телевиденеэр дамжуулагдаһан пресс-конференциин үедэ корреспондентын асуудалда харюусахадаа, Кеннеди иигэжэ мэдүүлээ. Кабинедэй гэшүүдые, бусад түшаалтадые томилхо түшаа баясхалан хүргэлгын үдэр—ноябриин 24 хүрэтэр ямаршье мэдээсэл хэхэгүйб. Гэбэшье, хэрэгүүдые түшаажа абалгада хамаатай асуудалнуудаар мүнөөнэй правительствотай һаеын үдэртэ холбоо байгуулхаб гээд Кеннеди нэмээжэ хэлээ.

Франциде парламентын тусхай комисси зарлагдахань

ПАРИЖ, ноябриин 10. (ТАСС). Франс Пресс агентство иигэжэ дамжуулна. Национальна суглаанай депутадуудай, сенаторнуудай хабаадалгатайгаар парламентын тусхай комиссиие зарлаха түхай Франциин правительство эрилтэ хээ.

Атомна зэбсэгээр хангагдаһан сохилтын хүсэ байгуулха тухай проектые сенадай бүрүүшааһан дээрэһээ правительство иимэ эрилтэ хэһэн байна.

Корейн Арадай-Демократическа Республикада жэл соо 20 мянган тонно виналон гаргаха хүсэтэй завод түргөөр баригдажа байна. Зураг дээрэ: заводой барилга харуулагдана. ТАСС-эй фотохроника.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XV сесси

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 10. (ТАСС). Үсэгэлдэр удын хойно Генеральна Ассамблейн XV сессиин пленарна заседани боложо, Конгодохи байдал түхай асуудал зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлүүлэгдээ. Түрүүлэжэ үгэ хэлэһэн Польшын түлөөлэгшэ Ю. Виневич иигэжэ мэдүүлээ. Конгодо тохёолдоhон байдал нарин һайнаар шэнжэлэгдэхэ ёһотой. Африкын залуу республикадахи национально-сүлөөрэлгын худэлөөе зогсоохо гэжэ хархис хүсэнүүд һэдэлгэ гаргана. Люулгүйн Соведэй шиидхэбэринүүдые гаргаһан болобошье, Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци, тэрэнэй генеральна секретарь Конгодо Бельгиин эзэрхэлгые болюулжа, орон дотор ёһо гурим һэргээжэ мүнөө шадахаяа болёод байна. Польшын делегациин һанамжын ёһоор, имагтал П. Лумумбын правительство республикын гансахан лэ хуулита правительство болоно. Имагтал энэ правительство Конгын Республикын дотоодын, мүн гадаадын политикые бэелүүлхэ эрхэ түлөөлэлгэтэй гээд Польшын делегат тэмдэглээ.

Аргентинын түлөөлэгшэ Амедео үгэ хэлэхэдээ, зоргоороо ороhон Мобуту гэгшын захиргаан хуулита гэжэ тоологдохо ёһотой гээд тэмдэглэһэн байна.

Удаань Ганын түлөөлэгшэ үгэ абаа. Генеральна Ассамблейн онсо сессиин шиидхэбэриин ёһоор «Конгодо эблэрүүлгэ хэхын тулада ООН-эй комисси» байгуулагдаһан юм. Конгын Республикадахи байдалые шэнжэлһэнэйнгээ дүн түхай Генеральна Ассамблейдэ түс комиссиин элидхэл хэтэр Генеральна Ассамблейн заседаниие таһалдуулха гэжэ Ганын түлөөлэгшэ дурадхал оруулаа.

США-гэй, тэрэнэй союзнигуудай түлөөлэгшэд энэ дурадхалые бүрүүшаажа үгэ хэлээ. Тиигэжэ Нью-Йоркдо ерээд байһан Касавубу гэгшын «делегациие» Конгын Республикын «хуулита» түлөөлэгшэд гэжэ Генеральна Ассамблейн ээлжээтэ заседани дээрэ тоолуулха, тиигэжэ П. Лумумбын правительствые, Генеральна Ассамблейдэ тэрэнэй эльгээһэн делегациие хуули бүсын гэжэ тоолуулха һанаашалга гаргажа байһанаа тэдэнэр харуулаа.

Ганын дурадхал 48 дуугаар баталан абтаа. 30 делегаци энэ дурадхалые бүрүүшаажа дуугаа үгөө, 18 делегаци һаналаа баряа. Урда тээнь заабол США-тэй хамта дуугаа үгэлсэдэг Латиин Америкын 11 орон мүнөө Ганын дурадхалые дэмжэһэн гү, али дуугаа үгэлгын үедэ һаналаа бариһан байна гэжэ [illegible]мдэглэхэ хэрэгтэй.

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 10. (ТАСС). Конгодохи байдал түхай асуудалые ООН-до өөһэдтөө тааруугаар зүбшэн хэлсүүлхын тулада Холбоото Штадууд али бүхы оролдолго гаргана. Эрхэ түлөөлэгэ шалгаха талаар Генеральна Ассамблейн комитедтэ Америкын делегациин үсэгэлдэр гаргаһан огто таарууугүй политическэ мэхэ гохо энээниень гэршэлжэ үгэнэ.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида Конгын Республикые түлөөлхэ түхай асуудал хаража үзэхын тулада тус комитедэй заседани үглөөнэй 11 час 30 минутада зарлагдаһан байгаа. Ямаршье үндэһэ баримтагүйгөөр энэ комитет яаралтайгаар зарлагдаа, хуулита документнүүдэй үгы байһан дээрэһээ советскэ делегаци дурсагдаһан асуудал хаража үзэлгэдэ хабаадалсажа шадахагүй байна гээд СССР-эй түлөөлэгшэ В. А. Зорин заседаниин эхилхэдэ делегадуудай анхаралые хандуулаа. Тиимэһээ, ООН-эй секретариадта документнүүдэй абтатар заседаниие хойшолуулха гэжэ тэрэ дурадхаа. Комитедтэ шухала документацинууд бии гэһэн хэбэртэйгээр США-гэй делегат Барко мэдүүлбэшье, комитедэй ямар юумые хүтэлбэри болгохо байһан түхай тодорхойгоор хэлэжэ шадаагүй. Комитедтэ ороод байһан гансахан лэ «документ» гэхэдэ, Касавубу гэгшын бэшэг болоно. Тус бэшэг соонь тэрэнэй толгойлдог «делегациин» список дурсагданхай гээд А. В. Зорин ажаглалта хээ. Комитедые яаралтайгаар зарлаһан ушар хадаа мүнөө Генеральна Ассамблейдэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байһан асуудалаар хуули бүсын шиидхэбэри гаргуулха зорилгоор США-гэй хэжэ байһан политическэ мэхэ гохо болоно гээд советскэ түлөөлэгшэ онсолон тэмдэглээ.

Мароккын түлөөлэгшэ Мехди Бен-Абуд советскэ делегадай дурадхалые дэмжээ. Омар Лютфи (Арабуудай Нэгэдэмэл Республика) үгэ хэлэхэдээ, комитедэй заседани зарлаха түхай манай делегацитай хэншье зүбшөөгүй, Конгодохи байдал түхай Генеральна Ассамблейн шиидхэбэриин гаратар эрхэ түлөөлэлгэ шалгаха талаар комитедэй заседани хойшолуулагдаха ёһотой гэжэ тэмдэглэһэн байна. Һүүлээрнь советскэ делегадай дурадхалаар 15 минутын забһарлалга соносхогдоо.

Бэрхэтэй байдалһаа мултаран гараха зорилгоор үдэрэй гурбан час хүрэтэр забһарлалга хэхэ гэһэн дурадхал забһарлалгын һүүлээр Америкын делегаци оруулаа. Энэ дурадхалыень Филиппинэй, Гаитиин, Коста-Рикын түлөөлэгшэд шамдажа дэмжэһэн байна.

СССР-эй делегат В. А. Зорин дахяад үгэ хэлэхэдээ, иимэ мэхэ гохыень эрид шүүд бүрүүшаагаа.

Тэрэнэй һүүлээр Гаитиин түлөөлэгшын дурадхалаар комитедэй заседани ноябриин 10-най үглөөнэй 10 час 30 минута хүрэтэр арсалтагүйгөөр хойшолуулагдаһан байна.

Тиимэ болохолоороо, Касавубу болон тэрэнэй тала баригшадай эрхэ түлөөлэлгэ түхай асуудалые яаралтайгаар зүбшэн хэлсүүлхэ, тэдэниие Конгын Республикын «түлөөлэгшэд» гэжэ тоолуулха зорилгоор США-гэй гаргаһан һэдэлгэ бүрүү һүрөө.

США-дахи һунгалта

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 9. (ТАСС). Президентын һунгалтынхи шэнгеэр, конгресстэ болоhон һунгалтануудай үедэ, штадуудай губернаторнуудые һунгалтын үедэ демократическа партиин кандидадууд республиканска партиин түлөөлэгшэдые булиhан байна. Энэ хадаа Эйзенхауэр-Никсонэй республиканска правительствын бэелүүлдэг урагшагүйдэһэн политическа хараа шугамда Америкын һунгагшадай охээр дурагүйлхэдэг байһые үшөө дахин гэршэлжэ үгэнэ.

Даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор демократууд түлөөлэгшэдэй палатада 257 һуури эзэлхэ болоод байна. Республиканецууд 168 һуури эзэлхэ болоо. Һунгуулиин үлдэгшэ участогуудта дуугаа үгэлгын дүнгүүд хүсэд гаргагдаагүй байһаар. Сенадта демократууд 20 һуури, республиканецууд—13 һуури эзэлхэ болоо. Үшөө цэгэ һуури хэнэйшье эзэлхэнь мэдэгдээгүй байһаар. Зүгөөр, демократическа партиин түлөөлэгшэ эзэлхэ бэзэ гэжэ түхайлхаар байна.

27 штадай губернаторнуудыг һунгагдаа. Демократууд мүн лэ илалта туйлажа, 15 штадай губернаторнуудаар демократууд, 9 штадай губернаторнуудаар республиканецууд һунгагдаа. Үлдэгшэ гурбан штадтахи һунгалтын дүн гараагүй.

Монголой хэблэлэй 40 жэлэй ой

УЛАН-БАТОР, ноябриин [illegible] (ТАСС). Монголой олониитэ мүн[illegible]дэр хэблэлэй үдэрые —«Монгол[illegible] үнэн» газетын түрүүшын нү[illegible]рой гаргагдаһанһаа хойшо 40 жэ[illegible]ойе тэмдэглэжэ байна. МНРП[illegible] Монголой арадай-демократиче[illegible] гүрэнниие анха түрүүн байгуу[illegible] Д. Сүхэ-Батор, Чойбалсан гэ[illegible]дэй эмхидхэһэн энэ газетэ наци[illegible]нальна, социальна талаараа [illegible] сүлөөтэй болохын түлөө тэмцэ[illegible] Монголой ажалшадые элсүүлхэ [illegible]рэгтэ ехэ үүргэ дүүргэһэн байна.

«Үнэн» газетэ (МНРП-гэй ЦК[illegible] центральна орган болохо энэ га[illegible] 1925 оной апрельһээ иимэ н[illegible] болоhон юм) үргэн ниитэ ара[illegible] улам нягта барисаатай боло[illegible] байна. Энэ газетэ Монго[illegible] эгээл хүндэтэй газетэнь болоо[illegible] Тус газетэ 1925 онойхидо орх[illegible] 1960 ондо 40 дахин олоор гарга[illegible]даг болоо. Гадна Монголдо 30 [illegible]тэ, 20 журнал хэблэгдэнэ.

Лаосой армиин штаб[illegible] мэдээсэл

ЛОНДОН, ноябриин 10. (ТАС[illegible] Пакадингда, Вьентьянһаа ура[illegible] 105 милиин газарта, эблэрэлгын [illegible]дэ тогтоогдоhон хилэ дээрэ пра[illegible]тельствын сэрэгүүд буһалгаа ур[illegible]hэн генерал Фуми Носаванай [illegible]дидуудтай дайлалдана гэжэ Лао[illegible] армиин штаб мэдээсэбэ гээд Ре[illegible] агентствын корреспондент Вьент[illegible]hаа дамжуулба.

Правительствын сэрэгүүд [illegible]үүсхэгшэдые гэдэргэнь сохёо [illegible] штабай мэдээсэл дотор хэлэгдэн[illegible]

„Голос Патет-Лао“ гэжэ[illegible] радиостанциин мэдээсэл

ХАНОЙ, ноябриин 10. (ТАС[illegible] Лаосой хаанай армиин хархис, А[illegible]рикын хараа бодолтой офицер[illegible] Патет-Лаогой дайшалхы частьнуу[illegible]та, амгалан хүн зондо добтол[illegible]зорилгоор дээдэ Лаосто һандр[illegible]hүйдхэл ушаруулха хариин [illegible]нүүдэй отрядуудые оруулжа бай[illegible]

Сэрэгэй нэгэдэхи округой ком[illegible]далагшын тон нюуса захира[illegible] Лаосой арадай зэбсэгтэ хүсэ[illegible] буляан абаба гэжэ «голос Па[illegible] Лао» радиостанци үсэгэлдэр мэ[illegible]сэбэ гээд Вьетнамай информаци[illegible]но агентство дамжуулна.

Алжирта боложо байһан дайн байлдаанууд

КАИР, ноябриин 10. (ТАС[illegible] Франциин колониальна сэрэгүүд[illegible]тябриин 26-һаа 31 хүрэтэр 377 [illegible]нөө алуулhан, 451 хүнөө ша[illegible]туулhан байна гэжэ Алжирай [illegible]циональна-сүлөөрэлгын армиин [illegible]мандованиин толилhон Алжирта [illegible]ложо байhан дайн байлдаан [illegible] коммюнике дотор хэлэгдэнэ. Ал[illegible]рай сэрэгүүдэй частьнууд энэ үе [illegible] Франциин сэрэгэй 7 самолёт [illegible]гааhан, түмэр замай 3 состав тэ[illegible]hэн байна. Франциин 57 автом[illegible]на үгы хэгдээ. Франциин бүү зэбс[illegible]hомо хэрэгсэл буляан абтаа.

Франциин 21 солдат Алжирай [illegible]циональна-сүлөөрэлгын армиин [illegible]ла руу оробо.

Лейпцигтэхи шатарай ар[illegible] дүрбэдэхи олимпиадаа[illegible] илагшадые хүндэлэн ёһолол[illegible]

ЛЕЙПЦИГ, ноябриин 10. (ТАС[illegible] Шатарай 14-дэхи олимпиадада [illegible]жа гарагшадые хүндэлhэн ба[illegible] ёhолол болоо. Олимпиадада [illegible] советскэ командада — Улаах[illegible]дын шатарай федерациин (ФИ[illegible] алтан кубок барюулагдаа.

Совет шатаршад—дэлхэйн [illegible]пион М. Таль, дэлхэйн экс-чем[illegible]нууд М. Ботвинник, В. Смыс[illegible]гроссмейстернүүд П. Керес, [illegible] Корчной, Т. Петросян алтан [illegible]дальнуудаар шагнагдаа.

Америкын командын гэшүүд[illegible]мүнгэн, Югославиин командын [illegible]шүүдтэ бронзо медальнууд бар[illegible]лагдаhан байна.

Эрхим һайнаар наадаhан [illegible] тус хүнүүдтэ шагналнууд үгтөө.

Мүрысөөнүүдэй главна суд[illegible]гроссмейстер Рагозин (ССС[illegible] олимпиадын дүнгүүдтэ зорюулаг[illegible]hан үгэ хэлээ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни, пропаганды—24-74, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, информации—35-14, культуры—34-05, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н02000. г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР Зак. № 5319.